

Så utvecklar vi svenskt fritidsfiske och fisketurism

Årsrapport 2018

- Rapporten fokuserar på den nationella fritidsfiskestrategins mål för utövande och tillgänglighet
- Sportfiskarnas projekt Klassdraget har sedan projektstarten 2013 bidragit till att 100 000 skolbarn har fått prova på sportfiske
- Vid årsskiftet hade 329 av Fiskevattenägarnas medlemsföreningar börjat med digitala fiskekort, vilket bidrar till såväl utövandet som tillgängligheten

Fiskerienheten
2019-03-25

Författare
Daniel Melin

Framsidedfoto
Jens Persson

Förord

Jordbruksverket har sedan 2011 i uppdrag att främja utvecklingen av fritidsfiske och fisketurism i Sverige. Bakgrunden är att fritidsfiske har rekreativa, sociala och hälsofrämjande värden och att fisketurism bedöms ha stor potential att skapa arbetstillfällen och landsbygdsutveckling i Sverige.

Nu har ännu ett år gått och det är dags att i en årsrapport sammanfatta Jordbruksverkets och andra organisationers arbete med att utveckla svenskt fritidsfiske och fisketurism.

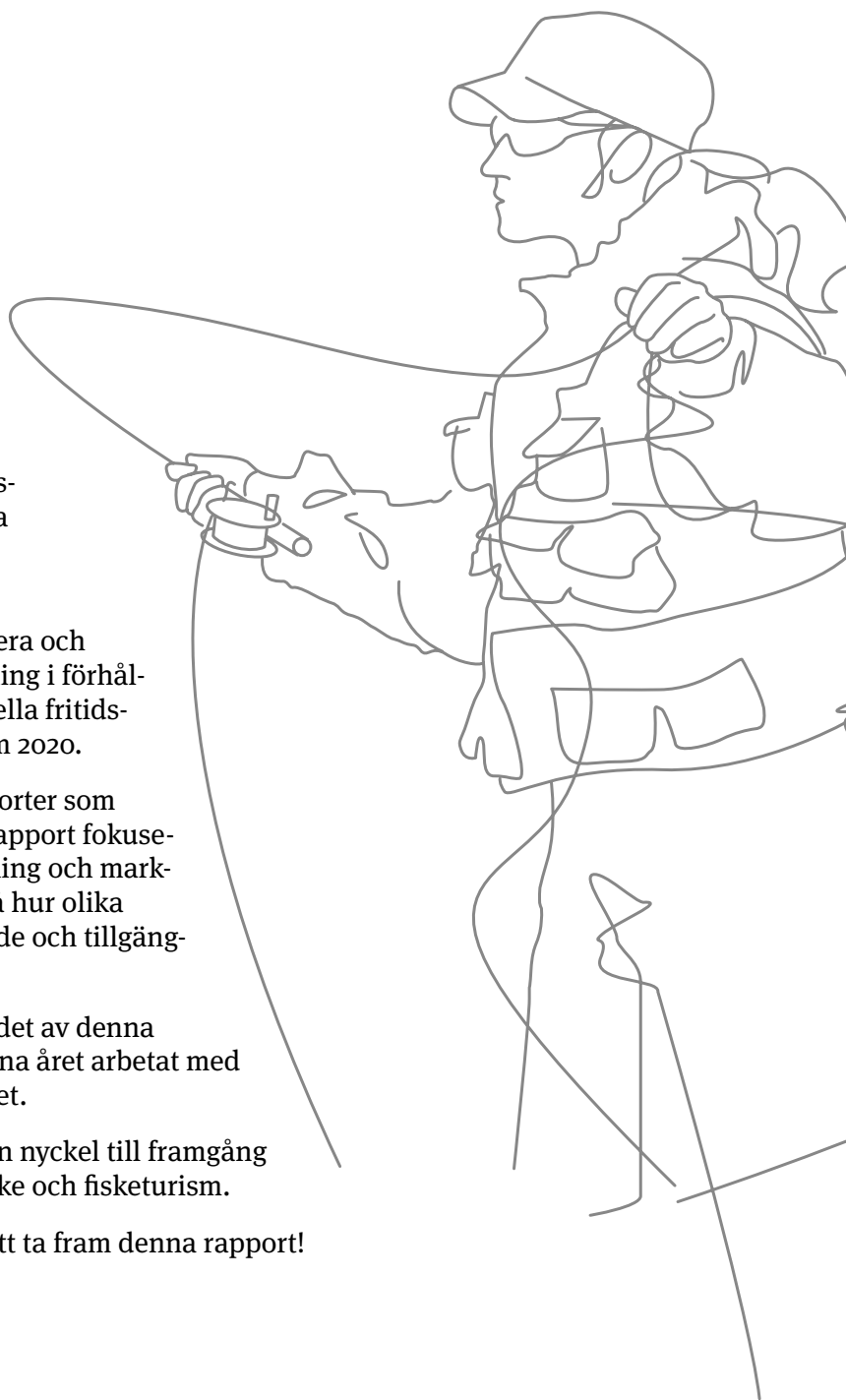
Syftet med årsrapporterna är att granska, analysera och bidra till fritidsfiskets och fisketurismens utveckling i förhållande till de mål som har fastslagits i den nationella fritidsfiskestrategin, Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020.

Detta är den femte i en planerad serie av årsrapporter som sträcker sig mellan åren 2014-2020. I förra årets rapport fokuserade vi på målen för kompetens-, produktutveckling och marknadsföring. I årets rapport fokuserar vi istället på hur olika organisationer har arbetat mot målen för utövande och tillgänglighet.

En rad organisationer har bidragit till framtagandet av denna rapport och ett flertal av dem har under det gångna året arbetat med olika åtgärder för ökat utövande och tillgänglighet.

Allt blir enklare tillsammans och samverkan är en nyckel till framgång i vår strävan mot ett långsiktigt hållbart fritidsfiske och fisketurism.

Ett stort tack riktas till alla som har bidragit till att ta fram denna rapport!

A stylized, handwritten signature in black ink.

Christina Nordin

Generaldirektör Jordbruksverket

Foto: Jens Persson

Sammanfattning

Utövande och tillgänglighet är centrala fokusområden i den nationella strategin för svenskt fritidsfiske och fisketurism. Här har olika aktörer och intressenter ett viktigt arbete att göra. Nedan redovisas ett axplock av genomförda åtgärder som lyfts i rapporten.

Fiskejournalen och Allt om Flugfiske har tillsammans med Sportfiskarna anordnat tävlingen Artjakten, som vänder sig till barn och ungdomar upp till 16 år. Under sommarlovet uppmuntras dessa att fånga så många olika fiskarter som möjligt i svenska vatten. Årligen deltar ungefär 500 barn och ungdomar.

Fjällorna har arrangerat en rad aktiviteter så som Tjejfiskets dag på flera olika orter i Sverige, Fiske för asylsökande med 15 fisketillfällen i Gävleborgs län och 5 fisketillfällen i Uppsala län samt Tjejmetet i Stockholm där drygt 100 personer deltog i själva metetävlingen och många fler fanns på plats.

Havs- och vattenmyndigheten driver tillsammans med länsstyrelserna webbplatsen www.svenskafiskeregler.se där man kan söka efter fritidsfiskeregler i havet och i de fem stora sjöarna. Man arbetar också med att ta fram www.fiskekartan.se som ska innehålla information om fiskemöjligheter i Sveriges drygt 2 000 fiskevårdsområden.

Jordbruksverket har tillsammans med Landsbygdsnätverket och Sveriges fisketurismföretagare anordnat en nationell fisketurismkonferens och sammanställt resultatet i rapportform. Konferensen samlade ca 120 deltagare och syftade till att sprida kunskap om vilka utmaningar svensk fisketurism står inför.

Länsstyrelserna har arbetat med förvaltning och utveckling av www.svenskafiskeregler.se samt www.fiskekartan.se. Webbplatserna syftar till att informera om fiskeregler för fritidsfisket längs kusten och i de fem stora sjöarna och att visa gränserna för Sveriges samtliga fiskevårdsområden.

Sveriges funktionshindrades frilufts- och fiskeförening är en ideell förening som arbetar med livskvalitet till sjöss för funktionsnedsatta både i rörelse och med begåvningshandikapp. De har bedrivit sin verksamhet sedan 2010 och drygt 3 000 personer har nu fått ta del av deras verksamhet. 2018 och var ett innehållsrikt år med fiske efter bl.a. havsöring, lax, abborre och strömming. Man har även deltagit på Äventyrläggret och genomfört ett antal friluftsdagar.

Sportfiskarnas tog under 2018 ut 37 000 barn på fiske och friluftsliv, vilket är en historisk rekord-siffra. Projektet Klassdraget nådde 100 000 aktiverade barn sedan projektstarten. I satsningen Skolbäcken har 5 000 skolbarn från 20 kommuner fått följa med på en dag vid ett vattendrag med praktisk fiskevård i fokus. Genom integrationssatsningen Fiska! fick uppemot 2 500 personer delta i fiskeaktiviteter.

SportfiskeAkademin var medarrangör till Sportfiskemässan och ansvarade för en barnfiskeskola och mässans metetorg. I november anordnade man en branschdag om tjejer inom sportfisket där bl.a. attityder mot kvinnliga sportfiskare och hur man når den kvinnliga målgruppen diskuterades.

Sveaskog driver Kronolaxfisket i Mörrumsån som är en av Blekinges mest välbesökta resmål. 10 000 fiske-dagar och 250 000 besök i Laxens hus genererar årligen bortåt 50 miljoner kronor i intäkter till bygden. Mörrums Kronolaxfiske initierade 2018 Fiskeäventyret Blekinge som är en upplevelserik fiskeskola för ungdomar på 13-19 år. Man satsade även på barn och unga genom Ungdomsfiskets Dag då 40 barn fick testa att fiska gratis i Mörrumsån.

Svensk Sportfiskehandel har även 2018 bidragit till Sportfiskarnas initiativ Klassdraget. Klassdraget innebär att skolklasser och lokala fiskeklubbar kan ansöka om att anordna en gemensam fiskedag. Sportfiskarna skickar då, med stöd från Svensk Sportfiskehandel, ut fiskeutrustning och pedagogiskt material till eleverna. Klassdraget är en stor succé och bara under 2018 deltog över 600 skolklasser och totalt ca 15 000 barn på denna unika aktivitet.

Sveriges Fiskevattenägareförbunds medlemmar upplåter ett stort antal sjöar och vattendrag för fritidsfiske. 329 medlemsföreningar hade vid årsskiftet digital försäljning av fiskekort via förbundets samarbetspartner iFiske, vilket bidrar till såväl utövandet som tillgängligheten.

SwedenFishing är en ekonomisk förening vars uppgift är att marknadsföra sina medlemmar som består av fisketurismföretag i hela Sverige. Under 2018 har knappt 150 000 unika besökare besökt webbplatsen www.swedenfishing.com, vilket har genererat ca 900 000 sidvisningar. Under det senaste året har ca 10 000 PDF-presentationer laddats ner, vilket kan omsättas till ca 500 köp fördelat på webbplatsens 44 fisketurismföretag.

Östersjölaxälvar i Samverkan har under 2018 tagit fram en pedagogisk film om hur man på bästa sätt ska hantera en fisk som ska återutsättas så att man maximerar fiskens chanser att överleva. Det är något som efterfrågats av vildlaxälvarnas förvaltningsorganisationer.

Innehåll

1 Inledning	9
Målen för utövande och tillgänglighet 2020	9
Utövande och tillgänglighet 2018	11
2 Bakgrund	15
Myndigheternas uppdrag på fiskets område	15
Referensgruppen för fritidsfiske och fisketurism	15
Nationell strategi för fritidsfiske och fisketurism	16
Vision 2020	16
Årsrapportserien för fritidsfiske och fisketurism 2014-2020	17
Strategiska mål 2020	18
3 Medverkande organisationer	19
4 Verksamhetsrapporter	20
Fiskejournalen & Allt om Flugfiske	22
Fjällorna	25
Forshaga Akademin	31
Havs- och vattenmyndigheten	35
Jordbruksverket	40
Länsstyrelserna	44
Sveriges Funktionshindrades Frilufts- och Fiskeförening	50
SLU Aqua , Institutionen för akvatiska resurser	56
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna	60
Stiftelsen för Östersjölaxen	67
Sveaskog	72
Svensk Sportfiskehandel	78
Sveriges Fiskevattenägareförbund	81
SwedenFishing	87
Sveriges fisketurismföretagare	92
Uppsala Universitet	95
Östersjölaxälvar i Samverkan	98
5 Avslutande ord	102

Foto: Jens Persson

1 Inledning

Detta är den femte årsrapporten i en planerad serie av rapporter som sträcker sig mellan åren 2014-2020. Varje årsrapport har ett fokusområde som utgår från målen i den nationella fritidsfiskestrategin¹. Förra året tittade vi närmare på sådant som har bidragit till uppfyllnad av målen om kompetens-, produktutveckling och marknadsföring. I årets rapport fokuserar vi istället på hur olika organisationer har arbetat mot målen för utövande och tillgänglighet och därmed förbättrat förutsättningarna för fritidsfiske och fisketurism.

Målen för utövande och tillgänglighet 2020:

- *Allmänhetens intresse för fritidsfiske har ökat och det bedrivs en omfattande barn- och ungdomsverksamhet i syfte att utveckla detta intresse.*
- *Tillgängligheten för fritidsfiske och fisketurism har förbättrats genom såväl offentliga som privata initiativ.*
- *Fisketuristiskt företagande jämföras med andra likvärdiga areella näringar när det gäller tillgänglighet till fiskeresursen och möjlighet att bedriva verksamhet.*

Naturen är ett viktigt andningshål i dagens samhälle där stress, krav och högt ställda förväntningar präglar många människors vardag. Vistelser i naturen har visat sig ha stor positiv inverkan på såväl fysisk som psykisk hälsa. Det finns många olika anledningar till att vistas i naturen, men få kan konkurrera med fisket i popularitet. Allmänhetens intresse för fritidsfiske är även av stor betydelse för såväl engagemanget att värna naturen och vattenmiljön som för fisketurismens framtida utveckling.

Att det stora intresset för fritidsfiske är fortsatt stort och utvecklas är alltså viktigt ur flera perspektiv, inte minst med beaktande av våra allt mer stillasittande vanor. Initiativ som syftar till att öka intresset hos kvinnor, barn och ungdomar är särskilt viktiga eftersom kvinnor är underrepresenterade i fritidsfisket och eftersom de fritidsvanor som barn och ungdomar får i unga år ofta behålls långt upp i åldrarna. Fritidsfiske kan bedrivas i stort sett under hela livet och är en stor anledning till att många människor väljer att bo, leva och verka på landsbygden.

Fritidsfiskets popularitet bygger i stor utsträckning på att det är enkelt att ta reda på när, var och hur man får fiska. Det ska vara enkelt att ge sig ut och fiska i såväl stadsnära miljö som på landsbygden. Det ska vara enkelt att hitta information om upplevelseföretag och guider på fritidsfiskets område. Allt detta ökar tillgängligheten vilket i sin tur främjar intresset.

För att förbättra tillgängligheten behöver såväl myndigheter som enskilda fiskerättsägare verka för att vatten runt om i landet upplåts för fritidsfiske och att informationen om gällande fiskebestämmelser är lättillgänglig och begriplig. För grupper med särskilda behov behövs mer långtgående åtgärder för ökad tillgänglighet. Det kan handla om att anpassa fiskeplatser och båtar för rörelsehindrade, särskilda informationsinsatser eller att utbilda fiskeguider för kunder med särskilda behov.

Fisketuristiskt företagande behöver ges samma förutsättningar som likvärdiga areella näringar när det gäller tillgängligheten till en fiskeresurs som motsvarar näringens behov. Det gäller även möjligheten att bedriva verksamhet där det är viktigt att, med beaktande av hänsyn till andra intressen, undanröja etableringshämmande regelverk. För att detta ska bli möjligt behöver fisketurismens intressen beaktas i större utsträckning på såväl EU-nivå som på nationell nivå.

¹ Jordbruksverket, 2014. Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020. Rapportnummer OVR 262.

Utövande och tillgänglighet 2018

Nedan följer en kortfattad sammanfattning av på vilket sätt flera av Jordbruksverkets samarbetsorganisationer har arbetat med målen för utövande och tillgänglighet under 2018. Mer utförlig information hittar du under verksamhetsrapporterna i kapitel 4.

Fiskejournalens och **Allt om Flugfiske**s vision har i alla tider varit att inspirera och uppmuntra människor till att söka sig till vatten för att fiska, oavsett ambitionsnivå. Tidningarna har samtidigt burit ett stort pedagogiskt ansvar och förklarar ständigt hur man bär sig åt och hur man förkortar tiden mellan huggen. Tidningarna fungerar som en pålitlig källa till information om hur sportfiske utövas. Ett exempel är tävlingen Artjakten, som drivs tillsammans med Sportfiskarna, och vänder sig till barn och ungdomar upp till 16 år. Under sommarlovet uppmuntras dessa att fånga så många olika fiskarter som möjligt i svenska vatten. Årligen deltar ungefär 500 barn och ungdomar. I Fiskejournalen, Allt om Flugfiske och på Fiskejournalen.se rapporteras flitigt om entreprenörer, fiskevårdsområden och övriga aktörer som hjälper till att öka tillgängligheten i olika former.

Fjällorna arbetar för att få fler kvinnor att börja fiska och ge dem möjlighet till utveckling som sportfiskare oavsett tidigare erfarenhet. Fjällorna fungerar även som ett nätverk där fiskeintresserade kvinnor kan hitta nya fiskekompisar. Under 2018 har föreningen deltagit på Sportfiskemässan i Stockholm, Fiskefesten i Skellefteå och på Sportfiskeakademiens branschdag som handlade om jämställdheten inom sportfisket. Man har även arrangerat en rad aktiviteter så som Tjejfiskets dag på flera olika orter i Sverige, Fiske för asylsökande med 15 fisketillfällen i Gävleborgs län och 5 fisketillfällen i Uppsala län samt Tjejmetet i Stockholm där drygt 100 personer deltog i själva metetävlingen och många fler fanns på plats för att titta på och vara med på picknicken och prisutdelningen.

SportfiskeAkademien grundades 1997 och har sedan dess haft en ledande ställning vad gäller sportfiskeutbildningar i landet, troligen i hela Europa. Sportfiskeutbildningarna på ForshagaAkademien är fortsatt populära att studera på och vid terminsstart hösten 2018 var det cirka 115 elever på skolan. Skolan märker också ett fortsatt stort intresse bland unga sportfiskare att börja på sportfiskegymnasiet någon gång i framtiden. Det märks inte minst vid skolans öppna hus och på fiske- och utbildningsmässor. SportfiskeAkademien var även under 2018 medarrangör till Sportfiskemässan. Här har eleverna bland annat ansvarat för en barnfiskeskola för åldrarna 7-12 år samt mässans metetorg. I november 2018 anordnade SportfiskeAkademien en branschdag med fokus på tjejer inom sportfisket. Det var en välbesökt tillställning där frågor som attityder mot kvinnliga sportfiskare, produktutvecklingen för kvinnliga sportfiskare och hur man når den kvinnliga målgruppen diskuterades.

Havs- och vattenmyndigheten bildades 2011 och arbetar med att bevara, restaurera och förvalta miljön och fiskbestånden. Man bidrar också på olika sätt till utövande och tillgänglighet för fritidsfiske och fisketurism. Myndigheten driver tillsammans med länsstyrelserna webbplatsen www.svenskafiskeregler.se. På webbplatsen kan man söka i en karta efter regler som gäller för fritidsfiske i havet och i de fem stora sjöarna. Intresset för webbplatsen har ökat över tid sedan lanseringen 2014. För några år sedan påbörjades, tillsammans med länsstyrelserna och Jordbruksverket, framtagandet av webbplatsen www.fiskekartan.se som ska tillhandahålla information om Sveriges drygt 2000 fiskevårdsområden. Informationen omfattar bland annat uppgifter om fiskemöjligheterna och var man kan köpa fiskekort. Fiskekartan kommer att lanseras för allmänheten under 2019, vilket förväntas underlätta för sport- och fritidsfisket i Sverige. Under 2018 publicerade Havs- och vattenmyndigheten ny statistik för fritidsfisket i Sverige. Av rapporten framgår bl.a. att fritidsfiske är fortsatt populärt och att cirka 1,4 miljoner svenskar ägnade sig åt fiske någon gång under 2017. Två tredjedelar av utövarna är män.

Jordbruksverket har sedan 2011 i uppdrag att främja utvecklingen av fritidsfisket och fisketurismen i Sverige. Under 2018 har myndigheten bland annat arbetat med och deltagit i samverkansprocesser rörande utveckling och förvaltning www.svenskafiskeregler.se, www.fiskekartan.se och www.fangstatabanken.se, kunskapsspridning avseende fritidsfiskets och fisketurismens samhällsekonomiska värde, jämställdhet inom sportfisket samt Havs- och vattenmyndighetens regeringsuppdrag att ta fram en strategi för ekosystem-baserad fiskförvaltning och att föreslå utformning av rapporteringsskyldighet för fritidsfiske och fördelning av den tillgängliga fiskresursen. Myndigheten har även, tillsammans med Sveriges Fisketurismföretagare och Landsbygdsnätverket, anordnat en nationell fisketurismkonferens och sammanställt den i rapportform. I april 2019 kommer Jordbruksverket tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Tillväxtverket, Sportfiskarna, Sveaskog, Svensk Sportfiskehandel, Stiftelsen för Östersjöaxen och Landsbygdsnätverket att anordna ytterligare en fisketurismkonferens. Den är en del av samverkanskonceptet Fiskeforum, vilket är en flerårig nationell satsning på kunskapshöjande åtgärder rörande fisk, fiske och vattenmiljöer.

Länsstyrelserna har under 2018 fördelat mer pengar än någonsin till fiskevård, totalt cirka 37 miljoner kronor. Mellan 2014 och 2018 har länsstyrelsernas finansiering av fiskevård ökat med över 75 % (från ca 12 till ca 37 miljoner kronor). Systemet [Svenskafiskeregler.se](http://www.svenskafiskeregler.se) finansieras av Havs- och Vattenmyndigheten och förvaltas av Länsstyrelsen i Jönköping. Syftet är att göra fiskereglerna som gäller för fritidsfisket längs Sveriges kust och i de fem största sjöarna (Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön) mer lättillgängliga och lättförståeliga. Det övergripande målet är att regelefterlevnaden därigenom ska förbättras. Systemet har varit i drift sedan 2014 och antalet fritidsfiskare som använder det har ökat för varje år. 2018 uppgick antalet besökare till drygt 25 000. Med ökad användbarhet är ambitionen att användningen ska fortsätta öka och därmed även efterlevnaden av fiskereglerna. Ett annat länsstyrelsegemensamt IT-projekt är [Fiskekartan.se](http://www.fiskekartan.se) som kommer att lanseras inför sommaren 2019. Via en digital karta kommer gränserna visas för samtliga Sveriges fiskevårdsområden samt för vissa andra privata fiskevattenupplåtare. I kartan kan man klicka sig fram och få kortfattad information om områdena som upplåts för fiske.

Sveriges funktionshindrades frilufts- och fiskeförening är en ideell förening som arbetar med livskvalitet till sjöss för funktionsnedsatta både i rörelse och med begåvningshandikapp. De har bedrivit sin verksamhet sedan 2010 och drygt 3 000 personer har nu fått ta del av deras verksamhet. 2018 och var ett innehållsrikt år med ett brett spektra på deltagare och aktiviteter. Säsongen inleddes med havsöringsfiske, vilket gick riktigt bra. I mitten av maj drog strömmingsfisket igång, vilket pågick tills ett par veckor efter midsommar. De sista dagarna i maj kördes båten upp till Grisslehamn för årets laxtrolling. Vid midsommar flyttades båten till hemmahamnen Oscars Brygga för resten av säsongen med båtturer till bl.a. Ängsö och lite ”prova på fiske”, vilket pågick fram till slutet av augusti. De var även med några dagar på Äventyrläggret och anordnade båtturer, fiske och åkte lite ring bakom båten. Några friluftsdagar genomfördes också under perioden. Resten av säsongen dominerades av fiske efter abborre och havsöring.

Sveriges Lantbruksuniversitetets institution för akvatiska resurser, SLU Aqua ger biologisk rådgivning för ett hållbart nyttjande av de akvatiska resurserna i hav och sötvatten. Under 2018 har SLU Aqua arbetat med en nationell plan för kunskapsförsörjning om fritidsfiske. Svenskt fritidsfiske är i stor utsträckning fritt tillgängligt för allmänheten. Samtidigt som fritidsfiske kan ha inverkan på fiskbestånden är kunskapen om fritidsfiskets omfattning och beståndspåverkan dåligt känd. Dessutom ställer EU allt högre krav på att Sverige ska föra statistik på sitt fritidsfiske. SLU Aquas arbete beskriver varför ökad kunskap om fritidsfiske behövs och hur den kan samlas in. I den nationella planen fastslås var och när undersökningar behöver genomföras. Flera undersökningar har också genomförts under året, bl.a. om fritidsfisket i Öresund och i södra Östersjön. För att öka kunskapen om det kustnära fritidsfisket och dess utveckling har en uppföljning av en tidigare undersökning från Roslagens skärgårdar genomförts. Resultatet kommer att analyseras under 2019. SLU Aqua har även studerat utvecklingen av fritidsfisket på hummer längs västkusten och fortsatt bedrivit arbete med kunskap om fritidsfisket efter lax och öring i älvarna.

Sportfiskarna är en ideell organisation som sedan 1918 har arbetat för att främja sportfiske och fiskevård. Sportfiskarnas främsta mål är att det ska finnas ett bra fiske i friska och rena vatten med friska fiskbestånd. Sportfiskarnas ungdomsverksamhet har under de senaste tre åren genomgått en dynamisk utvecklingsprocess där regionalt ungdomsansvariga har anställts på fem regionkontor runt om i Sverige. Idag arbetar åtta förbundsanställda med ungdomsfrågor och en rad nya satsningar med ungdoms- och integrationsfokus har introducerats. År 2018 tog förbundet ut 37 000 barn på fiske och friluftsliv, vilket är en historisk rekord-siffra. 2018 innebar även ett historiskt år för Klassdraget. Projektet nådde 100 000 aktiverade barn sedan projektstarten, men också ett nytt förbundsrekord på 15 000 barn (600 skolklasser) under ett år. Sportfiskarnas verkliga kometsatsning de senaste åren har varit Skolbäcken. Tillsammans med förbundets regionalt ungdomsansvariga får en skolklass följa med på en dag vid ett vattendrag där praktisk fiskevård står i fokus. Under 2018 fick närmare 5000 barn uppleva praktisk fiskevård i 27 vattendrag i 20 kommuner. Genom förbundets samlade integrationssatsning Fiska! Fick uppemot 2 500 personer delta i fiskeaktiviteter där utbyten av erfarenheter och upplevelser gick hand i hand med förmedlandet av relevant samhällsinformation kring fiskeregler och allemansrätt.

Stiftelsen för Östersjöaxen bildades i maj 2014 och verkar för restaurering av laxens och öringens naturliga livsmiljöer samt långsiktigt hållbar förvaltning av vilda lax- och öringbestånd i Östersjön och dess vattendrag. Stiftelsen har under 2018 hjälpt ett flertal förvaltningsorganisationer i svenska Östersjöälvar med att begränsa uttaget på enskilda vilda bestånd av lax och öring. Detta har de gjort genom arrende av fiskerätter i anslutning till älvmynningarna där de arrenderade områdena inte kommer att användas för fiske under arrendetiden samt avtal med enskilda yrkesfiskare för att inte fiska lax i anslutning till svaga vildlaxälvar. Stiftelsen för Östersjöaxen har även stöttat andra projekt som på olika sätt förbättrat situationen för Östersjöns vilda bestånd av lax och öring och höll den 13 februari 2018 en insamlingsgala på anrika Berns i Stockholm. Det var den andra galan i Stiftelsens regi. Syftet med dessa Laxgalor har varit att belysa Östersjöaxens situation och samla in pengar för att stärka bestånden. Kung Carl XVI Gustaf och Drottningen har varit hedersgäster och bidragit till att ge aftnarna en högtidlig inramning.

Sveaskog är Sveriges största skogsägare med 14 procent av Sveriges skogar och äger ungefär 5 000 fiskevatten. Sveaskog vill att så många som möjligt ska få chansen att uppleva glädjen med fiske eller bara njuta av en rofylld stund vid ett vatten. Sveaskog upplåter fiskerätter till privatpersoner, fiskeklubbar, föreningar och företag inom naturturism och erbjuder genom fiskekort ett spännande och varierat fiske för alla. Mörrumsån är ett av Blekinges mest välbesökta resmål. 10 000 fiskedagar och 250 000 besök i Laxens hus genererar årligen bortåt 50 miljoner kronor i intäkter till bygden. Det är ett lysande exempel på svensk ekoturism. Under 2019 breddar Sveaskog fiskepaket- och guideutbudet i Mörrumsån, vilket bl.a. innebär att riktade satsningar på kvinnor blir en del av det ordinarie programmet. Mörrums Kronolaxfiske initierade i våras Fiskeäventyret Blekinge som är en upplevelserik fiskeskola för ungdomar på 13-19 år. Där har de lärt sig mer om fiske, träffat nya fiskekompisar och upplevt äventyr. Fiskeäventyret Blekinge inkluderar fyra dagslånga fisketurer, fiskekort och båtar (flytvästar där så krävs), två vuxna guider & instruktörer, lån av all fiskeutrustning och lunch. Satsningen har varit väldigt uppskattad och platserna tog slut på mindre än 48 timmar. Mörrums Kronolaxfiske fortsatte under året att satsa på barn och unga genom Ungdomsfiskets Dag den 16 augusti. Då fick 40 barn testa att fiska gratis i Mörrumsån. Det blev en dag då nybörjare och fiskebitna ungdomar fick chansen att fiska i laxfiskevatten de kanske inte annars hade fått tillgång till. Det blev en härlig dag som kommer följas upp och utökas till två dagar under 2019.

Svensk Sportfiskehandel är en branschorganisation som består av tillverkare, grossister och importörer av produkter som är väl etablerade på den svenska sportfiskemarknaden. Organisationen arbetar för att marknaden skall växa, att lönsamheten i branschen ska öka och att vi får fler sportfiskare i Sverige. Svensk Sportfiskehandel vill lyfta två saker som de är särskilt stolta över att ha bidragit till under 2018. Det första är Sportfiskarnas initiativ Klassdraget som de har stöttat under ett antal år och det andra är Sportfiskemässan som har funnits sedan i början på 2000-talet. Klassdraget innebär att skolklasser tillsammans med lokala fiskeklubbar kan ansöka om att anordna en gemensam fiskedag. Sportfiskarna skickar då, med stöd från Svensk Sportfiskehandel, ut fiskeutrustning och pedagogiskt material till eleverna. Klassdraget är en stor succé och bara under 2018 deltog över 600 skolklasser och totalt ca 15 000 barn på denna unika aktivitet. Sportfiskemässan startade 2003 på initiativ av Spofa Spöfiske (numera Svensk Sportfiskehandel). Utvecklingen har varit gynnsam och såväl besökarantal som antal utställare har ökat stadigt från år till år. Vid 2018 års mäsas på Stockholmsmässan i Älvsjö, uppgick besökarantalet till 15 513. Målsättningen är att mässan dels ska locka nya nyfikna människor till sportfiskets värld, dels att utgöra ett Mecka för de redan invigda Sportfiskarna.

Sveriges Fiskevattenägareförbund är en rikstäckande intresseorganisation för landets ägare och förvaltare av enskilda fiskevatten. 2018 firade förbundet 50 års jubileum. Medlemskåren utgörs idag av 604 fiskevårdsområdesföreningar och samfällighetsföreningar (drygt 100 000 fiskerättsägare), 94 bolag, organisationer, enskilda näringsidkare och 55 kommuner. Förbundet organiserar mycket fiskerinäring, framförallt inom fisketurismen. Föreningsmedlemmarna upplåter ett stort antal sjöar och vattendrag till allmänhetens fritidsfiske och har dessutom förankrad samverkan med över 300 externa fisketurismföretag. 329 medlemsföreningar hade vid årsskiftet digital försäljning av fiskekort via förbundets samarbetspartner iFiske. Förvaltningsarbetet i landets fiskevårdsområdesföreningar är en grundförutsättning för allmänhetens fritidsfiskemöjligheter och fisketurismens utveckling som landsbygdsnäring. Sveriges Fiskevattenägareförbund har därför producerat en vägledningsskrift - Aktiv och modern förvaltning i fiskevårdsområdet. Skriften ger generell vägledning samt förmedlar kunskaper och verktyg för ett aktivt och modernt förvaltningsarbete i fiskevårdsområden över hela landet. I faktatext och reportageform behandlas bland annat behov och åtgärder kring uppdatering av fiskerättsförteckningar, sammanslagning av fiskevårdsområden, ekonomisk administration, föryngring av styrelser, fiskevårdsplanering och digital förvaltning.

Sveriges Fisketurismföretagare är en branschorganisation som främjar medlemmarnas intresse genom att utveckla goda relationer till myndigheter, näringsliv och andra organisationer samt media. Under året har de, tillsammans med Sportfiskarna och Naturturismföretagen lagt grunden för ett nytt forum för branschsamarbete i syfte att hitta gemensamma ståndpunkter som man kan driva tillsammans. Medverkande är Fiskevattenägarna, Stiftelsen för Östersjölaxen/Östersjölaxälvar i Samverkan, Svensk Sportfiskehandel, Sportfiskarna, SeFF och Naturturismföretagen. Tillsammans med Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket har man även anordnat en fisketurismkonferens där nyckelaktörer som på olika sätt påverkar utvecklingen av en hållbar fisketurism i Sverige fördes samman. Syftet var att nå en samsyn runt utmaningarna och skapa initiativ till förbättrad samverkan och utveckling.

SwedenFishing är en ekonomisk förening vars uppgift är att marknadsföra sina medlemmar som består av fisketurismföretag i hela Sverige. SwedenFishing bildades 2010 mot bakgrund av att det finns en europa-marknad med över 50 miljoner fiskeintresserade och ca 2 miljoner svenskar som fritidsfiskar årligen och spenderar ca 6 miljarder kr på sitt intresse. Under 2018 har knappt 150 000 unika besökare besökt webbplatsen www.swedenfishing.com, vilket har genererat ca 900 000 sidvisningar. Konsulter från Google har för SwedenFishings räkning kommit fram till att ca 5 % av de som besökt ett specifikt fisketurismföretag och dessutom laddat ner en PDF-presentation genomför ett köp. Under det senaste året har ca 10 000 PDF-presentationer laddats ner, vilket kan omsättas till ca 500 köp fördelat på webbplatsens 44 fisketurismföretag.

Forskningsprogrammet Naturresurser och hållbar utveckling (NRHU) vid **Uppsala universitet** bildades 2014 och är en strategisk satsning som har verksamhet i både Uppsala och Visby. En av tre ingående forskargrupper fokuserar på fritidsfiske och fisketurism, som är ett prioriterat område under utveckling med pågående rekryteringar av lärare, forskare och doktorander. Under 2018 slutrapporterades en forskningsstudie (Blicharska & Rönnbäck, 2018. Fish. Res. 204: 380 – 389) runt fångster och ekonomisk värdering av havsöringsfiske på Gotland. Forskningsresultaten visar att runt 3 000 sportfiskare årligen fiskar havsöring på Gotland, varav drygt 80 % är svenska eller utländska fisketurister. 30 000 havsöringar fångas årligen inom sportfisket, men endast 4 000 öringar behålls och tas hem. Sportfiskare släpper i genomsnitt tillbaka 86 % av fångsten, och hälften av dem intervjuade sportfiskarna släppte tillbaka all fisk. Uttaget av havsöring från husbehovsfiske med nät är i samma storleksordning som sportfisket, fastän antalet sportfiskare är tio gånger högre. Det ekonomiska värdet per behållen fisk är högst inom flugfisket med i genomsnitt 18 000 kronor, och lägst inom nätfisket med 700 kronor per havsöring. Fisketurister har drygt tre gånger så stora utgifter som lokala sportfiskare per behållen fisk. Den totala omsättningen inom gotländskt sportfiske efter havsöring är runt 40 miljoner kronor per år, exklusive en ytterligare betalningsvilja på 10 miljoner kronor.

Östersjö laxälvar i Samverkan, ÖIS är en ideell organisation som verkar för livskraftiga vilda lax- och öringbestånd. Hösten 2013 blev ÖIS en ideell förening och har sedan dess fungerat som fullvärdig remissinstans och samarbetspartner för berörda myndigheter. Förvaltningsorganisationerna som är våra medlemmar företräder i sin tur över 12 000 fiskerättsägare från Mörrumsån i söder till Lainioälven i norr. Under 2018 har ÖIS aktivt arbetat med att påverka lax- och öringförvaltningen såväl nationellt som internationellt genom skrivelser och uppvaktningar av beslutsfattare. Älvarnas förvaltningsorganisationer har tillsammans med ÖIS arbetat aktivt med att begränsa uttaget av lax och öring i det kustnära fisket i anslutning till vildlaxälvarna. Syftet har varit att begränsa uttaget på specifika vilda bestånd längs Östersjökusten och arbetet har, tillsammans med minskande kvoter, gett omedelbara resultat med ökade uppgångar i många av våra älvar. Under 2018 har ÖIS även tagit fram en pedagogisk film om hur man på bästa sätt ska hantera en fisk som ska återutsättas så att man maximerar fiskens chanser att överleva. Det är något som efterfrågats av älvarnas förvaltningsorganisationer.

2 Bakgrund

Myndigheternas uppdrag på fiskets område

Jordbruksverket är regeringens myndighet på det jordbrukspolitiska området och jobbar enligt visionen ”Enklare tillsammans” för att bidra till ett konkurrenskraftigt jordbruk, en levande landsbygd och ett hållbart samhälle. Jordbruksverket har i uppdrag att främja utvecklingen av svenskt fritidsfiske och fisketurism på grund av intressets rekreativa, sociala och hälsofrämjande värden och att fisketurismen bedöms ha stor potential för småföretagande och landsbygdsutveckling i Sverige. Jordbruksverket sorterar under Näringsdepartementet och har det nationella ansvaret för EU:s strukturfonder; Landsbygdsprogrammet och Havs- och fiskeriprogrammet.

Havs- och vattenmyndigheten har i uppdrag att vara förvaltningsmyndighet på miljöområdet för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av hav, sjöar och vattendrag. Myndigheten ska bland annat säkerställa att våra vattenmiljöer producerar ekosystemtjänster till fritidsfiske och fisketurismen. I myndighetens uppdrag ingår även att implementera EU:s fiskeripolitik i svensk lagstiftning samt att komplettera och stärka skyddet av fiskbestånden. Havs- och vattenmyndigheten sorterar under Miljödepartementet men bereder fiskefrågor åt Näringsdepartementet. Myndigheten har nationellt ansvar för fördelning av havs- och vattenmiljöanslaget.

Länsstyrelserna är regeringens företrädare i länen. Deras viktigaste uppgift är att se till att de mål som riksdagen och regeringen slagit fast inom en rad olika politikområden uppnås samtidigt som hänsyn tas till länets förutsättningar. Länsstyrelserna har en nyckelroll i utvecklingen av fritidsfiske och fisketurismen. Dels genom att säkra fiskeresursen och den biologiska mångfalden, men även genom att driva eller medverka till projekt som syftar till att främja intresset och näringen. Exempel på arbetsuppgifter som länsstyrelserna utför är fiskförvaltning, fiskeinformation, stödhandläggning, fiskevård, fisketillsyn och miljöövervakning.

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ansvarar genom Institutionen för Akvatiska Resurser (SLU Aqua) för att undersöka de akvatiska ekosystemens tillstånd och utveckling och hur resursutnyttjandet påverkar dessa, samt att utveckla biologisk rådgivning för förvaltning. Arbetet sker till stor del integrerat med EU:s datainsamlingsdirektiv där SLU Aqua bland annat verkar för att koordinera och utveckla studier inom fritidsfiske. I institutionens uppdrag ingår även att för specifika arter förse internationella arbetsgrupper med fångstdata från svenskt fritidsfiske. Institutionen finns på åtta platser, med huvudorterna Lysekil, Drottningholm, Öregrund och Älvkarleby.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att främja hållbar näringslivsutveckling och regional tillväxt samt genomföra strukturfondsprogram. Tillväxtverkets verktyg är kunskap, nätverk och finansiering. Kunskap om företag och regioner. Nätverk för effektiv samverkan. Och finansiering som stärker näringslivet. Tillväxtverket utvecklar näringspolitiska insatser för främjande av turistföretagande och entreprenörskap genom samverkan, kunskapsbildning och projektfinansiering. Tillväxtverket har ett samordnings- och statistikansvar för besöksnäringen, där fisketurism ingår.

Referensgruppen för fritidsfiske och fisketurism

Genom sina respektive uppdrag och arbetsuppgifter har myndigheterna ett delat ansvar för fritidsfiskets och fisketurismens utveckling. För att stimulera samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer har Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tillsatt en referensgrupp för fritidsfiske och fisketurism. Gruppen består av ett 20-tal nationella organisationer med olika kopplingar till frågorna. Du hittar de flesta av dem i kapitlet med verksamhetsbeskrivningar längre fram i denna rapport.

Referensgruppen träffas en till tre gånger per år för att diskutera hur fritidsfiske och fisketurismen kan och bör utvecklas. Genom gruppen har medlemmarna utökat sina nätverk och kontaktytor, vilket gör det lättare och mer naturligt att samarbeta kring frågor av gemensamt intresse. Gruppen är även ett viktigt bollplank i myndigheternas löpande arbete med främjande och förvaltning av fritidsfiskeintresset, fisketurismnäringen och fiskeresursen.

Nationell strategi för fritidsfiske och fisketurism

Referensgruppen identifierade tidigt behovet av vägledande dokument för främjandearbetet. Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tog därför, i nära samarbete med gruppens medlemsorganisationer, fram en nationell strategi för fritidsfiske och fisketurism. Strategin heter ”Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020” och lanserades under Sportfiskemässan i Jönköping 2013.

Den innehåller en vision och 14 centrala mål och är ett stöd såväl i arbetet med främjande av fritidsfiskets och fisketurismens utveckling som med bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av hav, sjöar och vattendrag.

Strategin tar avstamp i principen om ekologisk, social och ekonomisk långsiktig hållbarhet, vilket innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att kommande generationers behov äventyras. Det förutsätter bland annat att utvecklingen sker inom ramen för Sveriges miljö kvalitetsmål och EU:s ramdirektiv för vatten.

Strategin har även en tydlig koppling till EU:s tillväxtstrategi, EU 2020. Särskilt då en växande fisketurism kan generera både ökad sysselsättning och tillväxt. Inte minst på den svenska landsbygden.

Strategin finns att ladda ner från Jordbruksverkets och Havs- och vattenmyndighetens hemsidor.

Vision 2020

År 2020 har vi ett fritidsfiske av minst samma omfattning som idag med mycket god tillgänglighet i såväl stadsnära miljöer som på landsbygden.

Fisketurismen har minst fördubblats och är en viktig del av svensk besöksnäring som skapar arbetstillfällen och betydande samhällsekonomiska värden.

Hav, sjöar och vattendrag producerar ekosystemtjänster som tillgodoser fritidsfiskets och fisketurismens behov.

Fritidsfisket och fisketurismen bedrivs långsiktigt hållbart med hänsyn till miljön och ekosystemen.

Årsrapportserien för fritidsfiske och fisketurism 2014-2020

Årsrapporterna består av verksamhetsbeskrivningar och en sammanfattande analys av dessa. I verksamhetsbeskrivningarna berättar de medverkande organisationerna om sin organisation och om verksamheten under det gångna året. De redovisar även goda exempel på genomförda projekt eller aktiviteter som har bidragit till uppfyllnad av strategins mål. I den sammanfattande analysen utvärderas de medverkande organisationernas verksamhet utifrån ett främjandeperspektiv.

Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020
**Så utvecklar vi svenskt
fritidsfiske och fisketurism**
Årsrapport 2014

- Svenskt fritidsfiske är populärare än någonsin
- Myndigheter och organisationer arbetar tillsammans för att utveckla svenskt fritidsfiske och fisketurism
- Årets rapport fokuserar på de nationella målen om utövande och tillgänglighet

Rapport 2015:3

Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020
**Så utvecklar vi svenskt
fritidsfiske och fisketurism**
Årsrapport 2015

- Allt bättre kartläggning av fritidsfiske och fisketurism
- Stort fokus på laxen som resurs för fisketurism och landsbygdsutveckling
- Rapporten fokuserar på kunskapsmålen i den nationella fritidsfiskestrategin

Rapport 2016:5

Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020
**Så utvecklar vi svenskt
fritidsfiske och fisketurism**
Årsrapport 2016

- Länsstyrelserna satsar rekordbelopp på fiskevård
- Svenska fritidsfiskare spenderar mellan 7,5 och 14,9 miljarder kronor per år på sitt fiske
- Rapporten fokuserar på den nationella fritidsfiskestrategins mål för fiskförvaltning och fiskevård

Rapport 2017:3

Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020
**Så utvecklar vi svenskt
fritidsfiske och fisketurism**
Årsrapport 2017

- Rapporten fokuserar på den nationella fritidsfiskestrategins mål för kompetens-, produktutvecklings- och marknadsföringsåtgärder
- I Sportfiskarnas ungdomssatsningar Klassdraget och Skolbäcken lär sig fler än någonsin om sportfiske, fiskevård, och vattenvård
- Mörrums Kronolaxfiske satsar på fisketurism- och outdoor-produkter samt breddar sitt utbud av fiskeupplevelser

Rapport 2018:13

Jordbruksverkets årsrapportsserie, 2014-2017.

Strategiska mål 2020

Utövande

1. *Allmänhetens intresse för fritidsfiske har ökat och det bedrivs en omfattande barn- och ungdomsverksamhet i syfte att utveckla detta intresse*

Tillgänglighet

2. *Tillgängligheten för fritidsfiske och fisketurism har förbättrats genom såväl offentliga som privata initiativ.*
3. *Fisketuristiskt företagande jämföras med andra likvärdiga areella näringar när det gäller tillgänglighet till fiskresursen och möjlighet att bedriva verksamhet.*

Kunskap

4. *Kunskapen är stor om fritidsfiskets och fisketurismens samhällsnytta och betydelse för stadsbefolkningen och för möjligheterna att bo, leva och verka på landsbygden.*
5. *Kunskapsförsörjning om fritidsfiske och fisketurism utvecklas och samordnas av ansvariga myndigheter i syfte att förse berörda intressenter med kunskapsunderlag*

Fiskförvaltning och fiskevård

6. *Den nationella fiskförvaltningen och fiskevården bedrivs utifrån en ekosystembaserad långsiktig plan och syftar till att optimera fiskresursens samhällsekonomiska värde inom ramen för ett långsiktigt hållbart nyttjande.*
7. *Vid prioritering och finansiering av åtgärder inom fiskförvaltning och fiskevård tas stor hänsyn till fritidsfiskets och fisketurismens behov.*
8. *Myndigheterna är pådrivande, stödjande och samlande i fiskförvaltningen och fiskevården på såväl allmänt som enskilt vatten. Arbetet bedrivs efter långsiktiga planer och i samverkan med berörda intressen*

Fiskeripolitik och fiskelagstiftning

9. *EU:s gemensamma fiskeripolitik bidrar till att stärka fritidsfiskets och fisketurismens ställning som nyttjare av fiskresurserna och till utvecklingen av intresset och näringen.*
10. *Den nationella fiskelagstiftningen ger myndigheterna möjlighet att förvalta fiskbestånden och reglera fisket utifrån fiskevårdande- och samhällsekonomiska hänsyn.*

Kompetens- och produktutveckling

11. *Det finns utbildningar inom fiskförvaltning och fisketurism som är anpassade till de krav och förväntningar som ställs från myndigheterna och marknaden.*

Marknadsföring

12. *Marknadsföringen av Sverige som fiskedestination samordnas av berörda myndigheter och bedrivs i nära samverkan med fisketurismnäringen.*

Myndigheternas uppdrag

13. *Centrala och regionala myndigheters uppdrag har preciserats i syfte att förstärka arbetet med främjandet av fritidsfiskets och fisketurismens utveckling.*

Finansiering

14. *Det finns en långsiktigt säkrad finansiering för fiskförvaltningen, fiskevården och för att främja fritidsfiskets och fisketurismens utveckling.*

3 Medverkande organisationer

Sveriges Funktionshindrades Frilufts & Fiskeförening

UPPSALA
UNIVERSITET

Östersjölaxälvar
i samverkan
www.ostersjolaxalvar.se

4 Verksamhetsrapporter

I detta kapitel berättar olika organisationer verksamma på fritidsfiskets och fisketurismens område om sin organisation och verksamhet under 2018. Många av dem berättar också om goda exempel på genomförda projekt eller aktiviteter som har bidragit till uppfyllande av den nationella fritidsfiskestrategins mål.

Foto: Jens Persson

Fiskejournalen & Allt om Flugfiske

ALLT OM FLUGFISKE

FISKE JOURNALEN

Om Fiskejournalen & Allt om Flugfiske

Tidningar mot strömmen

Fiskejournalen startade 1974 med målet att informera, inspirera och underhålla den breda sportfiskepubliken. Här får läsaren allt från tips om olika metoder och arter i alla typer av vatten, till nyheter, fiskeäventyr och miljöengagemang. Ända sedan det första numret av Fiskejournalen såg dagens ljus har tidningen behållit sin särställning som Sveriges mest lästa sportfisketidning. Antalet läsare ligger på 72 000 per nummer, enligt Orvesto helår 2018. Tidningen ges ut nio gånger per år.

Fiskejournalen ger även ut Sveriges största flugfiskemagasin Allt om Flugfiske, som helt riktar sig till målgruppen flugfiskare. Tidningen når 36 000 läsare per utgåva, sex gånger per år.

Båda tidningarna finns även digitalt och kan läsas i mobilen eller på läsplatta.

Medan många papperstidningar och magasin har haft det tufft de senaste åren går både Fiskejournalen och Allt om Flugfiske bra. En av förklaringarna verkar vara tidningarnas digitala satsningar och starka närvaro i sociala medier, där läsarna kan engagera sig på olika vis. Givetvis i kombination med fysisk närvaro och aktiviteter runt om i landet.

Tidningsredaktionen i Stenkullen utanför Göteborg består av fyra personer, som arbetar med ett 30-tal fasta frilansare och en stab på ägarförlaget Svenska Media som sköter back office, distribution, marknadsföring m.m.

Verksamhetsåret 2018

Mässaktiviteter

Fiskejournalen driver sedan många år verksamheten på Sportfiskemässans stora scen under tre dagar, så även under 2018. Här kan alla inom branschen få möjlighet att berätta om intressanta ämnen inom sportfiskesfären. Det kan vara en intressant fiskemetod eller en spännande fiskeres, men även välgörenhetsauktioner och paneldebatter förekommer. Fiskejournalens personal coachar föreläsarna och hjälper till att marknadsföra programpunkterna innan.

Fiskejournalen driver i samarbete med Svenska Mässan "Sportfiskedagen" under Båtmässan i Göteborg. Även här är tidningen delaktig för att skapa en händelserik dag på mässan, med ett scenprogram som attraherar den sportfiskeintresserade målgruppen. Även under mässan Swedish Game Fair är Fiskejournalen delaktig till att öka aktiviteten för mässans sportfiskedel.

Fiskejournalen + Fiskefeber = sant

Under slutet av 2018 stod det klart att förlaget Svenska Media Docu AB förvärvar tidningen Fiskefeber. Tidningstiteln för denna samlade kraft kommer fortsättningsvis att vara Fiskejournalen vilket gör tidningen till den i särklass största i landet och tillsammans skapas det starkaste teamet någonsin i svensk sportfiskepress.

Dagsfärskas nyheter

Fiskejournalen.se har funnits i över 20 år på webben och är idag en av Nordens största leverantörer av fiske-nyheter. Under 2018 besöktes sajten av 100 000 unika webbläsare/månad under högsäsong. Den långvariga satsningen på sociala medier har gjort att Fiskejournalen tillsammans med Allt om Flugfiske idag har Nordens största räckvidd på sociala medier med 44 000 följare på Facebook och 15 000 på Instagram. Via de digitala kanalerna syns en extra stor ökning bland yngre och kvinnor.

Varje vecka produceras ett nyhetsbrev med de senaste fiske-nyheterna, brevet går ut till 55 000 e-postadresser. Fiskejournalens webbredaktion består av två sportfiskejournalister som varje dag skriver artiklar, pryl-nyheter, miljö- och andra dagsfärskas fiske-nyheter.

Utövande och tillgänglighet

Fiskejournalen och Allt om Flugfiskes vision har i alla tider varit att inspirera och uppmuntra människor till att söka sig till vatten för att fiska, oavsett ambitionsnivå. Tidningarna har samtidigt burit ett stort pedagogiskt ansvar, och förklarar ständigt hur man bär sig åt och hur man förkortar tiden mellan huggen. Tidningarna har och fungerar fortfarande som en pålitlig källa till att hitta information om hur sportfiske utövas.

Ett exempel är tävlingen Artjakten, som drivs tillsammans med Sportfiskarna och Abu Garcia, och vänder sig till barn och ungdomar upp till 16 år. Under sommarlovet uppmuntras dessa att fånga så många olika fiskarter som möjligt i svenska vatten. Årligen deltar ungefär 500 barn och ungdomar.

Både i Fiskejournalen, Allt om Flugfiske samt på Fiskejournalen.se rapporteras flitigt om entreprenörer, fiskevårdsområden och övriga aktörer som hjälper till att öka tillgängligheten i olika former.

Fjällorna

Om Fjällorna

Fjällorna är en rikstäckande fiskeklubb för kvinnor som bildades 2003.

Klubben arbetar för att få fler kvinnor att börja fiska samt ge dem möjlighet till utveckling som sportfiskare oavsett tidigare erfarenhet. Fjällorna fungerar även som ett nätverk där fiskeintresserade kvinnor kan finna nya fiskekompisar.

Vår verksamhet innehåller bland annat

- *Fiskeresor*
- *Kurser*
- *Föreläsningar*
- *Träffar*
- *Seminarier*

Vi vill visa att sportfiske inte bara är en trevlig fritidsaktivitet utan att det även ger fysisk och psykisk rekreation samt att man genom att vistas ute i naturen får en bättre miljöförståelse.

Det har även visat sig att när vi får ut fler kvinnor till våra vatten så tar de ofta med sig sina barn ut på fiske vilket genererar till aktiva och miljömedvetna barn.

Verksamhetsåret 2018

Vi har under 2018 deltagit vid Sportfiskemässan som arrangerades i Stockholm samt i Fiskefesten som arrangerades i Skellefteå.

Under året har vi haft 12 lokalavdelningar som har arrangerat aktiviteter för Fjällornas medlemmar.

Fjällorna deltog även i Sportfiskeakademiens branschdag som handlade om jämställdheten inom Sportfiske.

Fjällorna har även medverkat i media flertal gånger under året, både i dagstidningar och radio. När vi medverkar i media får vi möjlighet att informera om fisket betydelse både som rekreation och som trevlig fritidssysselsättning för familjen. Fiske genererar många arbetstillfällen vilket behövs allra helst i Norrlands glesbygd.

Fjällorna arrangerar "Tjejfiskets dag" på flera olika orter i Sverige, det är en aktivitet som syftar till att få ut fler kvinnor till våra fiskevatten. Flera klubbar och Studieförbund är med och arrangerar aktiviteten.

Vi arrangerade även Tjejmetet i Stockholm där över 100 barn och kvinnor deltar.

Fiske för Asylsökande

Våren och hösten 2018 arrangerade Fjällorna fiskeaktiviteter för asylsökande. Syftet var att minska tristessen för de asylsökande samt visa dem vår vackra svenska natur. Naturen som inte bara har en läkande kraft utan även kan dämpa ångest och stress. Fisket är också en möjlighet att skaffa mat på ett klimatsmart sätt.

Fiske är även något som hela familjen kan göra tillsammans. Kunskap om fiskregler är en mycket viktigt att ge våra asylsökande och nyanlända.

Det är oftast på grund av okunskap som fiskare saknar fiskekort eller använder otillåtna fiskemetoder.

Fiske är mycket avkopplande och ger fiskare anledning att komma ut i naturen som i sig är bra för hälsan, både psykiskt och fysiskt.

Genom fisket får man fiskekompisar vilket i sin tur genererar integration och språk.

Vi arrangerade 15 fisketillfällen i Gävleborgs län och 5 fisketillfällen i Uppsala län.

Tjejmetet i Stockholm

Tjejmetet är en metetävling för kvinnor som arrangeras på flera orter i Sverige. I Stockholm är det Fjällorna som ansvarar för aktiviteten.

Fjällorna har valt att i klasserna barn 0-6 år samt barn 7-12 får även pojkar delta. Alla barn som deltar får pris, bland annat får de ett häfte som heter "Följ med på fiske" eller "Fiskehandboken" samt DVD "Fiska, fiska, fiska" som Sportfiskarna ger ut. Både filmen och häftena informerar om hur man fiskar. Ett bra hjälpmedel för barn som kanske inte har någon fiskeintresserad vuxen i sin närhet.

Tjejmetet har blivit en tradition för många och något som barn och vuxna ser fram mot.

Tjejmetet är en aktivitet där många som inte kommer ut och fiskar i vanliga fall får en möjlighet till en härlig fiskedag.

2018 var det drygt 100 personer som deltog i själva metetävlingen, men många fler fanns på plats för att titta på och vara med på picknicken och prisutdelningen.

Lokalavdelningar

Lokalavdelningar är en förutsättning för att vi ska kunna arrangera aktiviteter runt om i Sverige. Därför är alla våra lokalansvariga mycket viktiga i vårt arbete att få ut fler kvinnor till våra vatten samt lära ut olika fiskesätt samt hur man tillverkar olika fiskeprylar.

För de flesta av våra medlemmar är det viktigt att komma ut och fiska hemmavid. Fisket i närområdet ger kvinnorna möjlighet att komma ut i naturen oftare än om man måste resa iväg till sitt fiske. Med fiske i närområdet blir det även lättare för våra medlemmar att ta med sig sina barn ut på fisket vilket ger barnen en tidig uppfattning om naturen vilket i sig ger större möjlighet till förståelse för naturens värde.

En av våra nya lokalavdelningar ligger i Örebro. Våra lokalansvariga i Örebro är Åsa Fredriksson och Carin Gustavsson.

Forshaga Akademin

Om SportfiskeAkademin

SportfiskeAkademin grundades 1997 och har sedan dess haft en ledande ställning vad gäller sportfiskeutbildningar i landet, troligen i hela Europa. Genom att gå våra utbildningar, inom gymnasie- och YH-högskolan, kan ungdomar och vuxna utveckla sin passion för sportfiske till framtida jobb inom branschen. Skolan har sedan starten haft ett mycket nära samarbete med sportfiskenäringen både för att kontinuerligt kvalitetssäkra och för att kalibrera utbildningarnas innehåll med näringens utveckling.

SportfiskeAkademin har under året bestått av två utbildningar med inriktning mot sportfiskenäringen; ett gymnasieprogram med tre klasser och en YH-utbildning med två klasser. Sedan starten 1997 har drygt 1000 studenter, med inriktning mot sportfiskenäringen, tagit examen på skolan. Många av dessa elever har sedan fått anställning inom näringen i Sverige och Norden, men även på många andra platser såsom exempelvis Australien, Alaska, Kolahalvön, Trinidad, Tobago och Argentina.

Skolan samverkar för närvarande med flera hundra företag. En del av samverkan handlar om att eleverna utför praktik på företagen under sin utbildningstid. Under senaste åren har skolans elever gjort praktik på arbetsplatser i bland annat följande länder: Sverige, Norge, Kanada, Island, Holland och Danmark. När eleverna är på praktik så är det i första hand på fisketurismanläggningar och i sportfiskebutiker men några väljer även att praktisera på t.ex. företag inom biotopvård, media, universitet och länsstyrelser.

Verksamhetsåret 2018

Sportfiskeutbildningarna på ForshagaAkademin är fortsatt populära att studera på. Vid terminsstart hösten 2018 var det cirka 115 på skolan. Skolan märker också ett fortsatt stort intresse bland unga sportfiskare för att börja på sportfiskegymnasiet någon gång i framtiden. Detta intresse märks inte minst vid skolans öppna hus och på fiske- och utbildningsmässor.

Under året har drygt 40 elever tagit examen från sportfiskeutbildningarna på ForshagaAkademin. Dessa elever verkar sedan som ambassadörer för ett ekologiskt och hållbart fiske, dels genom att flertalet blir yrkesverksamma inom fisketurismnäringen. Mycket positivt är att arbetsmarknaden fortsätter att vara god och eleverna har bra möjligheter att få jobb i branschen efter avslutad utbildning.

Skolan satsar mycket på marknadsföring för att nå ut till sportfiskeintresserade. Den största marknadsföringskanalen är eleverna själva som gör avtryck i sportfiske-Sverige på många olika sätt t.ex. genom sitt privata sportfiske, bloggar, youtubekanaler, men kanske främst som yrkesverksamma inom sportfiskenäringen. Skolan jobbar med egna sociala medier men fortsätter även att synas i sportfiskemedier på olika sätt. En annan viktig marknadsföringskanal är de sportfiskeläger som skolan genomför i samarbete med ABU och Sportfiskarna.

SportfiskeAkademin var även under 2018 medarrangörer till Sportfiskemässan. Här har eleverna, bland mycket annat, ansvarat för en barnfiskeskola för åldrarna 7-12 år samt mässans metetorg. Mässan är en viktig mötesplats för att knyta kontakter, både med branschen och med potentiella framtida gymnasieelever och yrkeshögskolestudenter.

På det lokala planet fortsätter SportfiskeAkademin att genomföra flera fiskevårdsprojekt i samverkan med närliggande fiskevårdsområden. Fiskevård ingår i kurser för både gymnasieelever och yrkeshögskolestudenter. Bland annat har skolan fått jobba med biotopvård i rinnande vatten och då iordningställt vattensystem för att gynna öring och flodpärlmussla. Skolan jobbar också ihop med fiskevårdsområden kring anläggning av risvasar i olika sjöar.

Fiskeguidningar är fortsatt ett självklart inslag på skolans sportfiskeutbildningar. Här har eleverna jobbat gentemot flera olika grupper exempelvis skolklasser och utbytesstudenter från Karlstad universitet.

Branschdag med fokus "Tjejer inom sportfisket"

Hur är attityden mot kvinnliga sportfiskare? Hur ser produktutvecklingen för kvinnliga sportfiskare ut? Och hur når man den kvinnliga målgruppen?

Det var några av de frågor som belystes på SportfiskeAkademin branschdag som hölls i mitten av november 2018. Branschdagen initierades redan för två år sedan då Maria Ålander, Ecofilm (då på Fiskejournalen) och Torbjörn Lundberg, SportfiskeAkademin, diskuterade varför det är så få kvinnliga sportfiskare i Sverige och hur man kan få in fler kvinnor till sportfisket.

Diskussionen fördes vidare och resulterade i den branschdag som hölls för SportfiskeAkademin gymnasieelever, yrkeshögskolestudenter och personal. Målet med dagen var att belysa hur sportfiskebranschen jobbar och väcka tankar kring hur man kan jobba framåt. I flera andra branscher har det arbetats framgångsrikt med frågor som rör trender, attityder, utmaningar och potential kring tjejer och kvinnors delaktighet. Här behöver sportfiskebranschen lära och ta efter.

Under dagen föreläste flera kända kvinnliga profiler som t.ex. Solveig Rask Nielsen, Therese Lundin/Flicksländan, Sivan Jansson och Maria Ålander. Dagens leddes av moderatorn Åsa Bertilsson som är medlem i Fjällorna. På plats fanns också Jessica Larsson, länsansvarig konsulent för Jägareförbundet Värmland & Örebro. Jessica berättade hur Jägareförbundet gjort för att lyckas med sin positiva rekrytering av kvinnor till jakten.

- Det finns en tydlig överrepresentation av killar inom sportfisket, både här på skolan och i branschen. Och vi behöver jobba med den machokultur som kan finnas inom sportfisket. Vi vet att många tjejer tycker om sportfiske så vårt mål är att skapa bra förutsättningar för dem att ta sitt intresse till nästa nivå. Det finns goda möjligheter för tjejer att utbilda sig och jobba inom denna bransch, menar Per Johansson, skolchef på SportfiskeAkademin/ ForshagaAkademin.

Branschdagens ämne möttes av många positiva reaktioner, både bland åhörarna och på sociala medier. Nu fortsätter arbetet med att fortsätta driva frågan och förvalta de goda tankar som dagen inspirerade till.

Havs- och vattenmyndigheten

Foto: Natalie Greppi

Om Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) är ansvarig myndighet på miljöområdet för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av hav, sjöar och vattendrag. Vi sorterar under Miljödepartementet men bereder också fiskefrågor åt Näringsdepartementet.

I uppdraget ingår att samla in information om miljön, fiskbestånden och fisket samt vara ansvarig statistikmyndighet för fiskestatistik. Vi ska också genomföra EU:s gemensamma fiskeripolitik samt svara för nationell förvaltning av fiskbestånden genom bland annat beslut om bestämmelser för fiske och genom information. Vi beslutar till exempel om föreskrifter för fiske i havet samt de fem stora sjöarna och i tillrinnande vattendrag upp till första vandringshindret.

Det är vårt ansvar att verka för att uppnå generationsmålet och de 16 miljökvalitetsmål som riksdagen har antagit. Miljökvalitetsmålen definierar och sätter gränser för vad hållbart nyttjande innebär i praktiken. Vi har ett särskilt uppföljningsansvar för tre av målen; Ingen övergödning; Levande sjöar och vattendrag; och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Ett av vårt viktigaste verktyg i arbetet är anslaget till Havs- och vattenmiljön varifrån bland annat lämnas bidrag till projekt för bevarande och restaurering av vatten- och havsmiljön, bildande av fiskevårdsområden samt till ett hållbart fiske.

När det gäller fiskefrågorna eftersträvar vi en förvaltning som utgår från ekosystemansatsen och försiktighetsprincipen. Målet är att fiskbestånden ska vara livskraftiga och förvaltas hållbart samt ge en maximal hållbar avkastning och har en storleks- och åldersstruktur som upprätthåller ekosystemfunktionerna.

Vi har tillsammans med Jordbruksverket beslutat om en vision och centrala mål för utvecklingen av fritidsfiske och fisketurismen fram till år 2020. Den utgör ett av underlagen för arbetet på myndigheten och framtagandet av HaVs Verksamhetsstrategi för 2018 – 2021.

Verksamhetsåret 2018

Vårt arbete med att bevara, restaurera och förvalta miljön och fiskbestånden är beroende av en god kunskapsförsörjning.

För förvaltning av fiskbestånden har vi beställt ett stort antal biologiska underlag men också värdering av ekosystemtjänster, som fiske, inom marina skyddade områden. SLU Aqua har sedan flera år haft vårt uppdrag att utveckla förvaltningsmål för nationellt förvaltade fiskarter som är av särskilt stort värde för fritidsfiske och fisketurism samt förbättra datainsamling och kunskapsförsörjning om fritidsfiske.

Under 2018 har arbetet med kunskapsuppbyggnad om fritidsfisket fortsatt. En nationell långsiktig plan för datainsamling om fritidsfiske har tagits fram SLU Aqua på uppdrag av HaV, med syfte att bistå förvaltningen med kunskap om fritidsfiske i havet, på kusten och i de fem stora sjöarna.

Den 2 april 2018 började en ny föreskrift om fisketillsynsförordnanden gälla (HVFMS 2018:1). Föreskriften ersätter den gamla föreskriften om fisketillsynsmän (FIFS 1985:3) och har fått vissa materiella ändringar vad gäller exempelvis tjänstetecken, utbildning och ansökningsförfarandet. Föreskriften har också fått en språklig och strukturell översyn.

Under 2018 har HaV genomfört en intern och extern dialog för att ta fram en strategi för vidareutvecklingen av en ekosystembaserad fiskförvaltning som är en integrerad del i att uppfylla målen i havs- och vattenförvaltningen.

Dialogen har involverat Statens Jordbruksverk, Länsstyrelserna, Naturvårdsverket, berörda intresseorganisationer, experter och medarbetare på HaV. Utifrån dialogen har HaV tagit fram en rapport som klargör definition och principer för ekosystembaserad fiskförvaltning i Sverige. Resultat från dialogen kommer även att tas vidare av myndigheten vid formuleringen av en strategi för ekosystembaserad havs- och vattenförvaltning där fiskförvaltning ingår, samt en handlingsplan för genomförande av ekosystembaserad fiskförvaltning.

Under 2018 har myndigheten producerat en rad rapporter om havs- och vattenmiljön och fiskbestånden. HaV fick under 2018 ett regeringsuppdrag där rapporteringsskyldighet och fördelning av fiskeresursen skulle undersökas. Arbetet skedde under våren och stod klart i slutet av maj. HaV föreslog bland annat att HaV ska få föreskriva om anmälnings- och rapporteringsskyldighet för fritidsfisket i vissa särskilda fall. Vidare föreslogs även att HaV får meddela föreskrifter som innebär en fördelning av fiskeresursen för att främja fritidsfiske och fisketurism.

Laxfiske i Torne älv. Foto: Jens Persson

Havs- och vattenmyndigheten driver tillsammans med länsstyrelserna webbplatsen www.svenskafiske-regler.se. På webbplatsen finns information om regler som gäller för fritidsfiske i havet och i de fem stora sjöarna. Man kan söka efter regler i en interaktiv karta. Intresset för sidan har sedan lanseringen vid sportfiskemässan 2014 ökat över tid. Utöver kontinuerliga uppdateringar efter regeländringar genomfördes flera utvecklingsinsatser under 2018. Av dessa kan nämnas; förbättrad GPS-positionering vid mobilanvändning, översättning av information till engelska samt en översyn av kartgränssnittet för ökad användarvänlighet.

I anslutning till Svenska fiskeregler och på samma tekniska plattform påbörjades för några år sedan projektet Svenska Fiskekartan. Svenska fiskekartan ska tillhandahålla information om Sveriges drygt 2000 fiskevårdsområden. Informationen omfattar bland annat en del grundläggande uppgifter om fiskemöjligheterna och var man kan köpa fiskekort. Svenska Fiskekartan har tagits i drift under 2018 och används av länsstyrelserna och fiskevårdsområdena. Under 2019 kommer fiskkartan att lanseras publikt.

Fritidsfiskestatistik 2017

Den 6 juni 2018 publicerades statistik om fritidsfiske 2017. Den nya statistiken visar att intresset för fritidsfiske i Sverige är fortsatt stort och att detta medför ett stort samhällsekonomisk värde.

Statistiken grundar sig på en enkätstudie som genomförs årligen sedan 2013. Undersökningen genomförs av SCB på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten som är ansvarig myndighet för officiell statistik om fiske. På Havs- och vattenmyndighetens hemsida finns det mer detaljerad statistik över fritidsfiske i Sverige. Statistiken är officiell sedan 2013 och ligger till grund för nationellt och internationellt förvaltningsarbete.

Under året har utvecklingsarbetet med enkäten fortskridit för att tillgodose nationella och internationella förvaltningskrav. I juni 2018 publicerades den senaste statistiken som avser fiske under 2017.

Metoden är densamma som tidigare år, dvs. insamlingen sker i tre etapper, där varje etapp innehåller frågor för den senaste fyramånadersperioden. Enkäten skickas ut till folkbokförda i Sverige i åldrarna 16-80 år. För varje etapp görs ett nytt stratifierat slumpmässigt urval tillsammans med ett urval bland de som tidigare svarat på enkäten. Undersökningen omfattar cirka 11 000 enkäter fördelade mellan de tre etapperna.

Antal fritidsfiskare

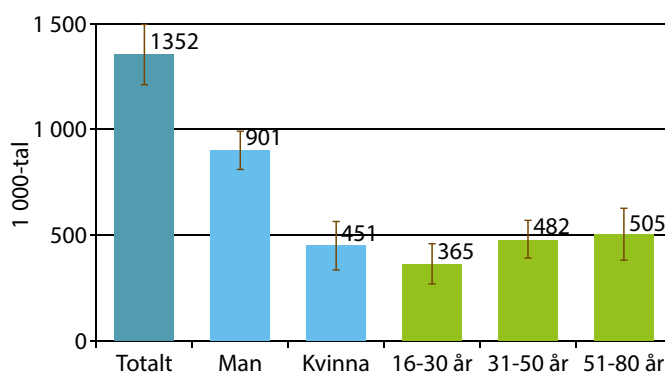
Att fritidsfiska är fortsatt populärt i Sverige, cirka 1,4 miljoner svenskar ägnade sig åt fiske någon gång under 2017. Fisket domineras av manliga utövare där två tredjedelar av utövarna är män. Fördelningen över åldersgrupper var relativt jämn, där åldersgruppen 51-80 år hade flest utövare medan den yngsta gruppen, 16-30 år var den minsta.

Fritidsfiske kan delas in i två övergripande fiskeområden, fiske som sker i sötvatten i sjöar, tjärnar och rinnande vatten, samt det fiske som sker i salt eller bräckt vatten längs vår kust och till havs. Under 2017 lockade inlandsfiske flest fritidsfiskare.

Antal fiskedagar

Under 2017 stod 1 352 000 fritidsfiskare tillsammans för nästan 12 miljoner fiskedagar, vilket i genomsnitt är 8,5 fiskedagar per fritidsfiskare. Fiskedagar från båt uppgick till cirka 5,5 miljoner under 2017 vilket är en andel på cirka 46 procent av det totala antalet fiskedagar. Denna andel skiljer sig åt mellan olika geografiska områden vilket grafen nedan illustrerar.

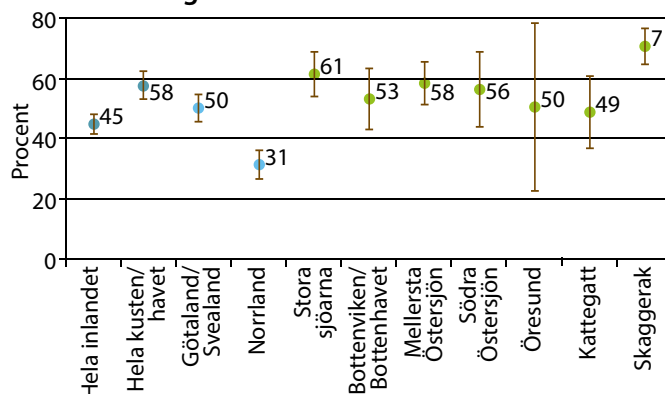
Antal fritidsfiskare per ålder och kön

Felmarginal som 95 procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Andel fiskedagar från båt

Felmarginal som 95 procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Jordbruksverket

Om Jordbruksverket

Jordbruksverket är regeringens myndighet på det jordbrukspolitiska området och arbetar enligt visionen ”Enklare tillsammans” för att bidra till ett konkurrenskraftigt jordbruk, en levande landsbygd och ett hållbart samhälle.

Myndigheten har sedan 2011 i uppdrag att främja utvecklingen av svenskt fritidsfiske och fisketurism. Bakgrunden är att fritidsfiske har rekreativa, sociala och hälsofrämjande värden samt att fisketurism bedöms ha stor potential för småföretagande och landsbygdsutveckling i Sverige.

Mot bakgrund av uppdraget har Jordbruksverket tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten tillsatt en referensgrupp genom vilken berörda myndigheter och organisationer träffas och diskuterar frågor med koppling till fritidsfiskets och fisketurismens utveckling. Gruppen är en viktig kontaktyta i myndigheternas löpande arbete med främjande och förvaltning av fisket, fisketurismen och fiskbestånden.

Våren 2013 presenterade Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten den nationella strategin Svenskt Fritidsfiske och Fisketurism 2020. Strategin är vägledande för myndigheternas arbete med främjande av fritidsfiske och fisketurism samt med bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av hav, sjöar och vattendrag.

Årsrapporterna syftar till att granska, analysera och synliggöra fritidsfiskets och fisketurismens utveckling i förhållande till de mål som fastslagits i strategin. Detta är den femte i ordningen.

Verksamhetsåret 2018

2018 har varit ett händelserikt och spännande år för oss som arbetar med fritidsfiske- och fisketurismfrågor. Jordbruksverket har varit inblandade i flera sammanhang och aktivt arbetat mot flera av målen i den nationella fritidsfiske- och fisketurismstrategin.

Jordbruksverket har under året bland annat arbetat med och deltagit i samverkansprocesser rörande utveckling och förvaltning av digitala system och informationsplattformar för fiskeregler och fiskemöjligheter, sjukdomssituationen i östersjölaxälvorna, fångstrapportering från fritidsfisket, förvaltning och nyttjande av den svenska laxresursen, havsplaneringen och östersjöstrategin, kunskapsspridning avseende fritidsfiskets och fisketurismens samhällsekonomiska värde och potential, information om främjandeuppdraget, jämställdhet inom fiskesektorn, de nationella friluftslivsmålen och tankesmedjan för friluftsliv, den nationella planen för omprövning av vattenkraften samt Havs- och vattenmyndighetens regeringsuppdrag att ta fram en strategi för ekosystembaserad fiskförvaltning och att föreslå utformning av rapporteringsskyldighet och fördelning av den tillgängliga fiskresursen.

Utöver årsrapporten för 2017 har Jordbruksverket publicerat en rapport från den nationella fisketurismkonferens som myndigheten anordnade den 31 januari tillsammans med Sveriges Fisketurismföretagare (SeFF) och Landsbygdsnätverkets tematiska grupp för fiske och vattenbruk. I rapporten redovisas samtliga föredrag och panelsamtal. Den innehåller också länkar till YouTube-klipp på föredragen från konferensen (se nedan).

Med anledning av det stora intresset för 2018 års fisketurismkonferens kommer Jordbruksverket att tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Tillväxtverket, Sportfiskarna, Sveaskog, Svensk Sportfiskehandel, Stiftelsen för Östersjöaxen och Landsbygdsnätverket att anordna ytterligare en fisketurismkonferens den 2-3 april 2019. Den heter Fiskeforum2019 och är en del av en flerårig satsning på kunskapshöjande åtgärder rörande fisk, fiske och vattenmiljöer.

Rapportering från nationell konferens om hållbar svensk fisketurism

Den 31 januari 2018 anordnade Jordbruksverket i samverkan med Landsbygdsnätverket och Sveriges Fiske- turismföretagare en nationell fisketurismkonferens i Stockholm.

Konferensen förde samman nyckelaktörer som påverkar utvecklingen av hållbar fisketurism i Sverige. Syftet var att nå samsyn om näringens utmaningar och skapa förutsättningar för samverkan mellan olika aktörer.

Jordbruksverket har under året sammanställt en konferensrapport (RA 2018:27) som finns tillgänglig på myndighetens webbplats. Du kan även se alla föredrag och panelsamtal på YouTube via nedanstående länkar:

Öppningsanförande,

Hans Majestät Konungen

<https://www.youtube.com/watch?v=LXmiB1bfJT4&feature=youtu.be>

Välkomstanföranden,

Per Jobs (Sveriges Fiske- turismföretagare) och Leif Denneberg (Jordbruksverket)

https://www.youtube.com/watch?v=nGimHsfC_uE&feature=youtu.be

De fisketuristiska företagen och deras utmaningar,

Lars Munk (Heart of Lapland) och Gunnar Ahlström (PikeStrike)

<https://www.youtube.com/watch?v=sRHXPoKMQXI&feature=youtu.be>

Fisketuristisk utveckling och vattenägande,

Thomas Johansson (Östersjöläxälvar i Samverkan)

<https://www.youtube.com/watch?v=DreO50bAffw&feature=youtu.be>

Ekologi och ekonomi i samspel – vad kännetecknar framgångs- rika fisketuristiska destinationer?

Martin Falklind (Fiskejournalen)

<https://www.youtube.com/watch?v=rXEjA0udOm4&feature=youtu.be>

Vad säger forskningen om fisketurismens utmaningar i Sverige?

Lena Nerhagen (Statens Väg- och Transportforskningsinstitut)

https://www.youtube.com/watch?v=Rs_nYLPdOJw&feature=youtu.be

Framtidens förvaltning – kan den möta fritidsfiskets och fisketu- rismens behov?

Ingemar Berglund (Havs- och vattenmyndigheten)

<https://www.youtube.com/watch?v=LUKRnVjcJMA&feature=youtu.be>

Regional vatten- och fiskeförvaltning – vad kan regeringens för- längda arm göra?

Dan Blomkvist (Länsstyrelsen i Norrbottens län) och Lisa Lund- stedt (Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt)

<https://www.youtube.com/watch?v=EkyjmFesH4k&feature=youtu.be>

Att utveckla fisketurism när man inte själv äger resursen och besluten om denna,

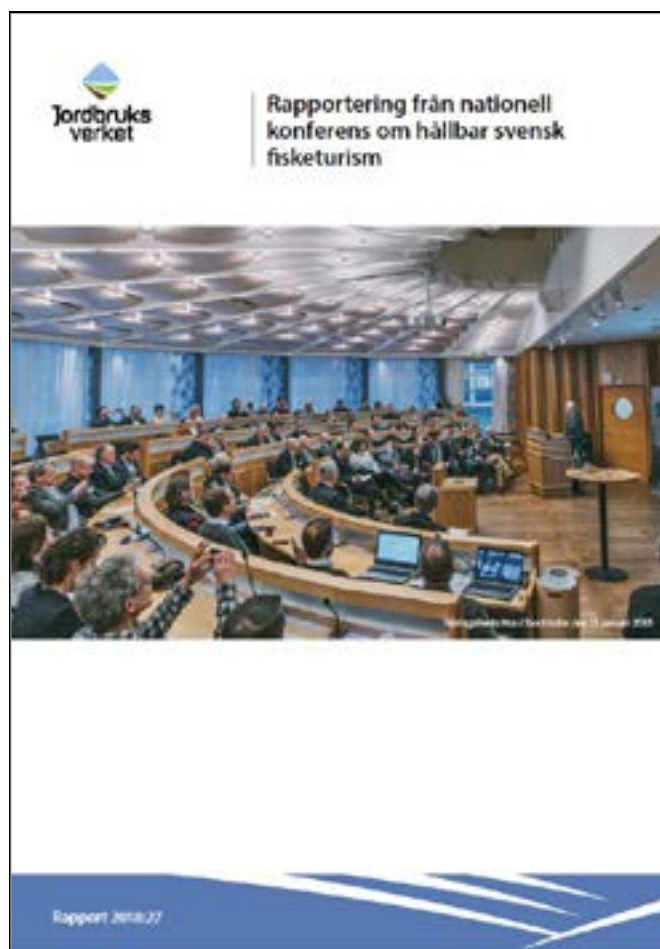
Daniel Melin (Jordbruksverket), Håkan Stenlund (Swedish Lapland Visitors Board) och Per Jiborn (Ekoturismföreningen)

<https://www.youtube.com/watch?v=krYoC-BtvY8&feature=youtu.be>

Reflektioner kring förvaltningen och fisketurismens utveckling från Sportfiskarna,

Anders Karlsson (Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna)

<https://www.youtube.com/watch?v=UHuPSf8lmzs&feature=youtu.be>

Regeringens vision för svensk fisketurism,

Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht

https://www.youtube.com/watch?v=-YsjIOBK_xQ&feature=youtu.be

Panelsamtal - Hur löser vi utmaningarna och hur kan samhälls- nyttan av fisketurism och fritidsfiske integreras i framtidens fisk- och vattenförvaltning?

<https://www.youtube.com/watch?v=iGe2qg8C-U4&feature=youtu.be>

Avslutande ord, Per Jobs (Sveriges Fiske- turismföretagare)

<https://www.youtube.com/watch?v=OLcehuoQVU0&feature=youtu.be>

Länsstyrelserna

Foto: Olof Engstedt

Om Länsstyrelserna

Sverige är indelat i 21 län. I varje län finns en länsstyrelse och en landshövding vilka är regeringens regionala företrädare. Länsstyrelsen är en statlig myndighet som finns nära människorna i varje län. Vi är en viktig länk mellan människor och kommuner å ena sidan och regering, riksdag och centrala myndigheter å den andra.

Det är många uppgifter som Länsstyrelsen har att samordna i samråd med nationella myndigheter, organisationer och företag. Allt från att vara valmyndighet till att svara för den regionala räddnings- och säkerhetstjänsten. Länsstyrelsen arbetar med frågor som rör bl.a. miljö, naturvård, näringsliv och landsbygdsutveckling, djurskydd, jämställdhet, integration, infrastruktur och bostäder. Vi är viktiga för genomförandet av de nationella miljömålen där flera har bäring på ett bättre fiske och en mera ändamålsenlig fiskeriförvaltning.

Vi har ansvaret för regionala fiskefrågor vilket innefattar både yrkesfiske, vattenbruk, fritidsfiske och fiskevård. Viktiga samarbetspartner är fiskets organisationer, kommuner och andra statliga myndigheter som Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten. Utöver de uppgifter som Länsstyrelserna normalt ska lösa, kommer ett antal särskilda uppdrag och projekt varav några har en internationell dimension. Många länsstyrelser bedriver projektverksamhet för en bättre vattenmiljö och bättre fiskbestånd som underlag för ett hållbart fiske.

Länsstyrelserna har en avgörande roll för att utveckla fiskevården, sportfisket och fisketurismen i landet.

Foto: Adam Johansson

Verksamhetsåret 2018

På landets 21 länsstyrelser arbetade totalt ca 65 årsarbetskrafter med fiskefrågor under 2018. Antalet sysselsatta inom detta verksamhetsområde uppvisar små skillnader mellan år. Det däremot stor variation mellan olika länsstyrelser och fiskefunktionernas totala volym varierar mellan mindre än 1 och över 10 årsarbetskrafter.

Inom ramen för fiskevård- och fritidsfiske bedrivs verksamhet med inriktning på genomförandet av den nationella strategin för fritidsfiske och fisketurism. Det huvudsakliga arbetet sker inom ramen för måluppfyllnad avseende fiskförvaltning och fiskevård samt fiskeripolitik och fiskelagstiftning.

Fiskevård och fiskeriförvaltning

Sedan 1997 har det funnits ett statligt anslag till fiskevården. Från och med 2012 fördelas medlen inom ramen för 1:11 anslaget som även innefattar vattenförvaltningen, LOVA, kalkningsverksamheten, arbetet med hotade arter (ÅGP) samt havsmiljöplanering.

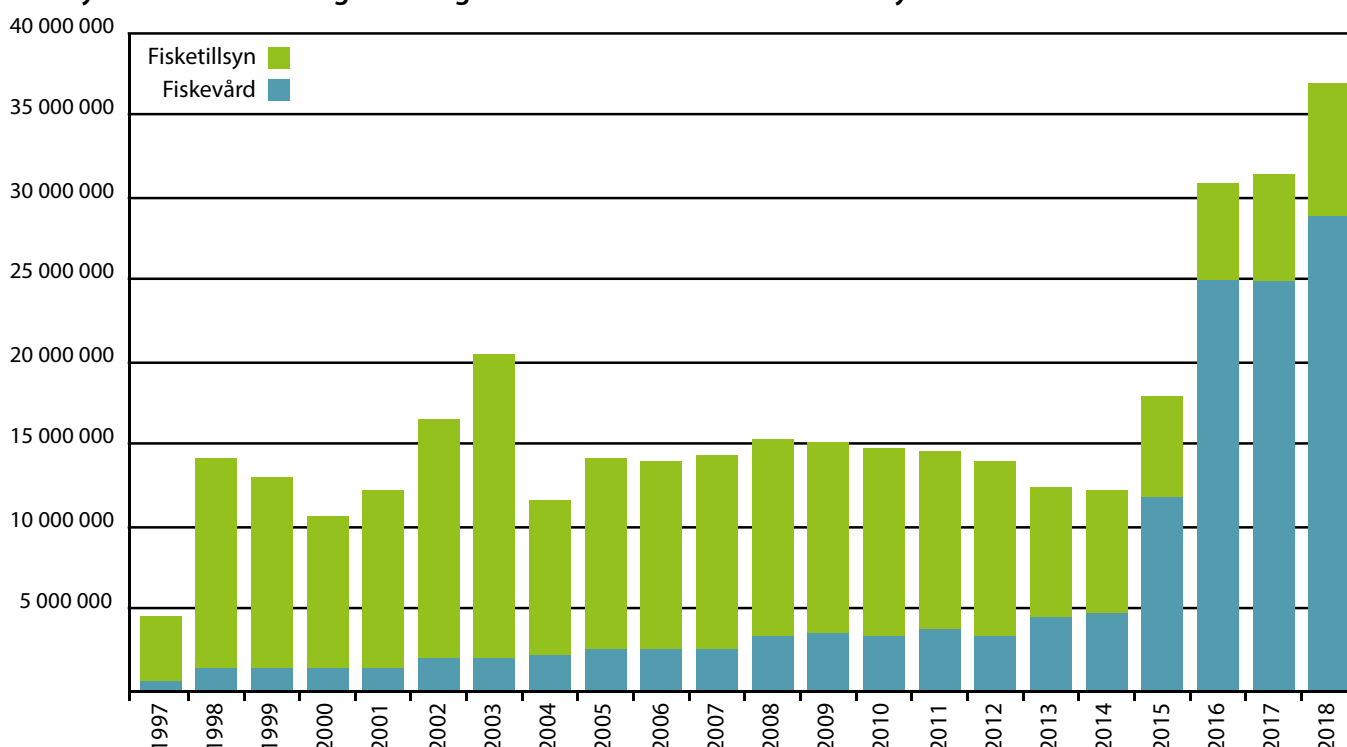
Under 2018 var det totala beloppet som fördelades till länsstyrelserna drygt 374 miljoner vilket var en ökning med 56 miljoner i förhållande till 2017. Av dessa fördelades drygt 36,8 miljoner till fiskevårdsåtgärder varav drygt 8 miljoner gick till fisketillsyn.

Mellan 2014 och 2018 har länsstyrelsernas finansiering av fiskevård ökat med över 75 % (från ca 12 till 37 miljoner). Mycket av satsningarna består i arbetet med att restaurera vattendrag och åtgärda vandringshinder. En annan satsning är restaurering av kustnära våtmarker som är viktiga lekplatser för bland annat gädda.

Under 2018 satsade länsstyrelserna nästan 8 miljoner på fisketillsyn vilket var en ökning i förhållande till 2017. De största satsningarna gjordes i Västra Götaland-, Norrbottens och Jönköpings län.

Utöver länsporten finns även möjlighet för Länsstyrelserna att söka medel ur 1:11 för särskilda vattenvårdsprojekt. Sådana medel kan användas för större satsningar som löper under flera år. Under perioden 2014-2018 har det fördelats ca 210 miljoner till Länsstyrelserna. Av dessa har 30 % eller ca 60 miljoner gått till olika fiskevårdsprojekt. Av de större kan nämnas Länsstyrelsen i Västerbottens projekt "Levande laxälvar – Samordnade åtgärder i två norrländska skogsälvar", Länsstyrelsen i Norrbottens projekt "Älvspecifik förvaltning av lax och havsöring samt återställning av vattenmiljöer" samt Länsstyrelsen i Dalarnas projekt "Flottledsåterställning i Vanåns vattensystem".

Länsstyrelsernas fördelning av statliga medel till fiskevård och fisketillsyn

Kontaktinformation till respektive länsstyrelse hittar du på www.lansstyrelsen.se

Svenskafiskeregler.se

För att effektivisera IT-användningen och underlätta kommunikation med allmänheten samarbetar Länsstyrelserna för att ta fram gemensamma lösningar. Ett sådant projekt är Svenskafiskeregler.se som är ett digitalt verktyg för åtkomst av fiskeregler som gäller för fritidsfiskare längs kusten och i de fem största sjöarna.

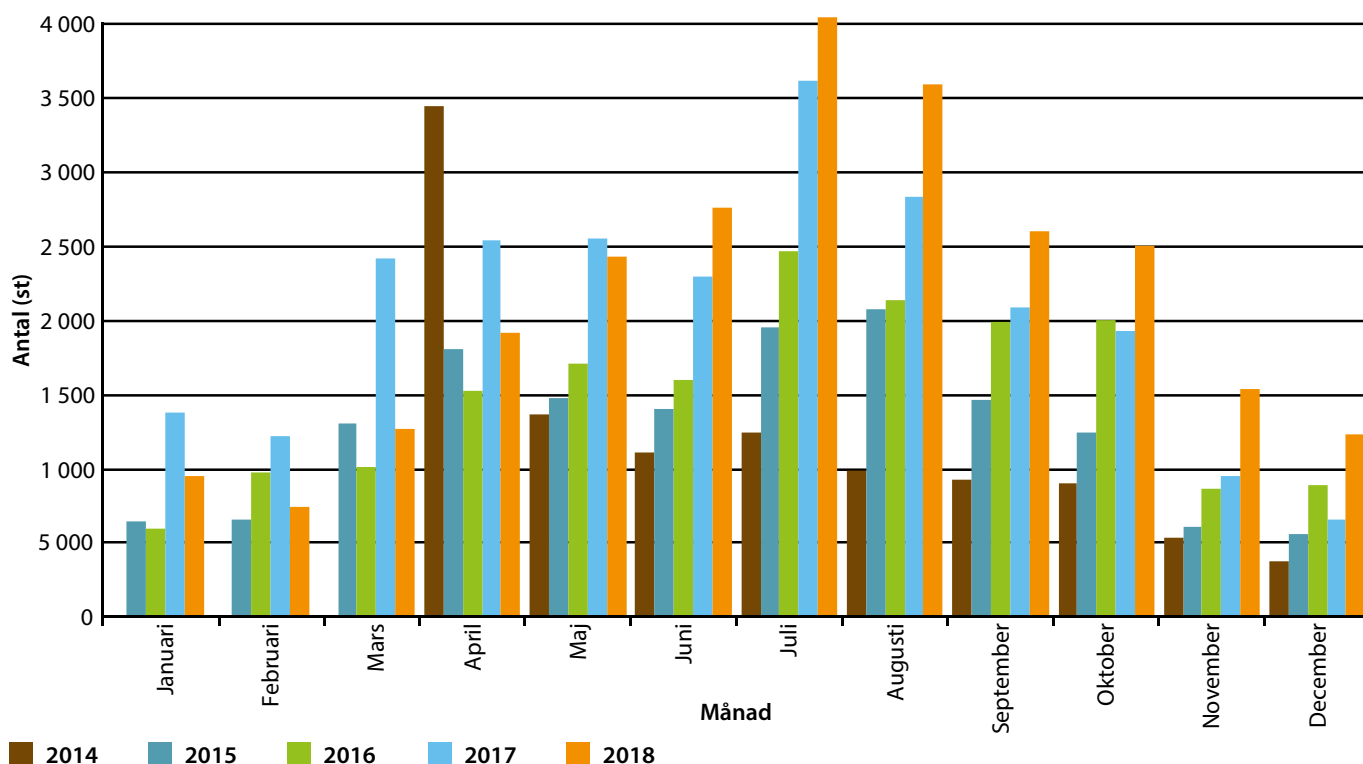
Svenskafiskeregler.se har nu funnits i drift sedan 2014. Systemet finansieras av Havs- och Vattenmyndigheten och förvaltas av Länsstyrelsen i Jönköping. Syftet med systemet är att göra fiskereglerna som gäller för fritidsfiske längs Sveriges kust och i de fem största sjöarna (Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön) mer lättillgängliga och mer lättförståeliga. Det övergripande målet är naturligtvis att reglefterlevnaden därigenom ska förbättras.

I svenskafiskeregler finns en sökbar karttjänst som geografiskt visar var olika fiskeregler gäller med möjlighet till filtrering utifrån vilken typ av fiske som bedrivs och under vilken tid fisket äger rum.

Flera insatser för att öka användarvänligheten och användbarheten pågår eller är planerade. Bland de mer märkbara är möjlighet att välja ortofoto som bakgrundskarta, översättning till andra språk hems och på sikt möjlighet att ladda ner ytor, exempelvis fredningsområden, till kartplotter.

Antalet fritidsfiskare som använder svenskafiskeregler har ökat för varje år och nådde 2018 över 25 000 besökare. Med ökad användbarhet är ambitionen är att användningen ska fortsätta öka och därmed efterlevnaden av fiskereglerna.

Antal personer som har sökt fiskeregler via kartfunktionen i Svenskafiskeregler.se, 2014-2018.

Kontaktinformation till respektive länsstyrelse hittar du på www.lansstyrelsen.se

Fiskekartan.se

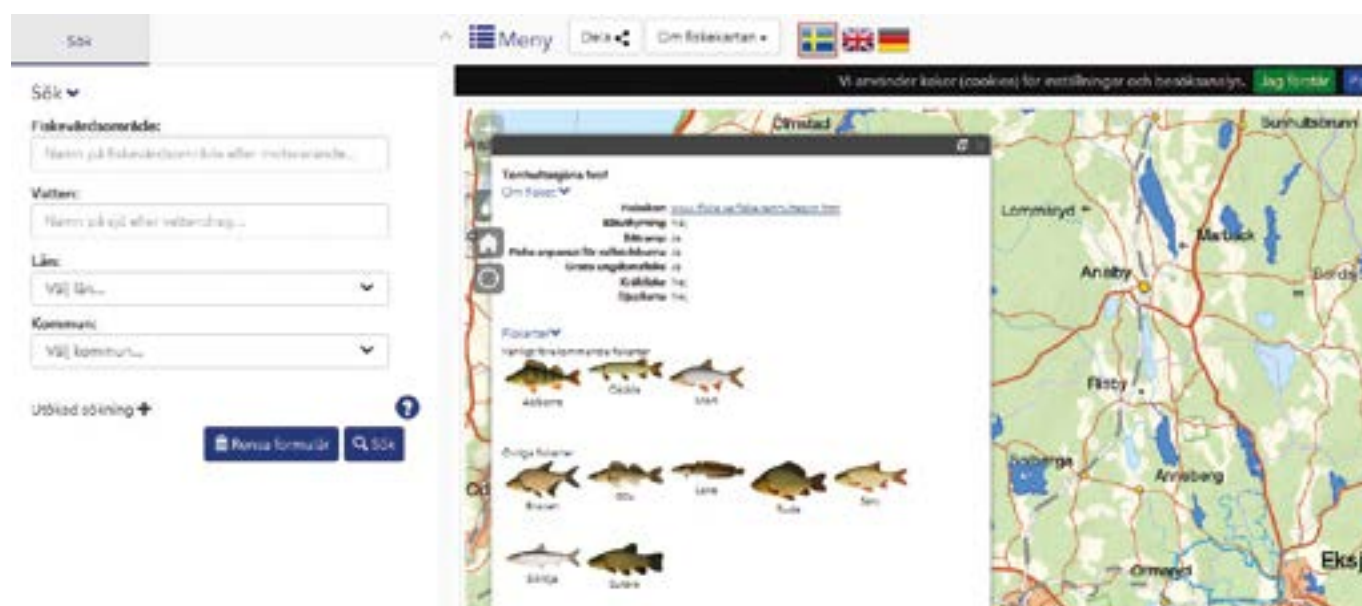
Ett annat länsstyrelsegemensamt IT-projekt är Fiskekartan.se som kommer lanseras inför sommaren 2019. Via en digital karta kommer gränserna visas för samtliga Sveriges fiskevårdsområden samt även för vissa andra privata fiskevattenupplåtare.

I den digitala kartan kan man klicka eller söka sig fram och få kortfattad information om områdena som upplåts för fiske. Tanken är också att den digitala kartan ska kunna delas vidare av andra och kunna visas upp genom externa nyttjares webbsidor eller kartfönster. Den publika informationen på fiskekartan.se är öppen data och kan användas av andra som vill utveckla appar eller tillverka egen kartfunktionalitet.

FISKEKARTAN.SE

Fiskekartan.se utgör också ett gemensamt register för fiskevårdsområden för alla länsstyrelser. Länsstyrelserna har ett krav på sig att hålla ett register över länets fiskevårdsområden. Med det nya systemet blir det enklare att hålla uppgifter uppdaterade.

Fiskevårdsområdena kan själva uppdatera sina uppgifter i systemet genom att logga in med BankID. Alla områden kommer att synas i kartan. Fiskevårdsområdena själva anger information om webbsida, fiskekortsförsäljning online, kontaktpersoner, fiskarter, djupkartor m.m.

Länsstyrelsen i Jönköping har digitaliserat och kvalitetssäkrat gränser för fiskevårdsområden genom att använda underlag från beslut om bildande, stadgar och förrättningskartor. Fiskevårdsområdena och respektive länsstyrelse har också haft möjlighet att granska och lämna synpunkter på de digitaliserade gränserna.

Länsstyrelsen i Jönköping har projektlett arbetet och Länsstyrelsernas IT-avdelning har utvecklat systemet. Utvecklingen av Fiskekartan.se har bekostats av Länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket.

Sveriges Funktionshindrades Friluftsförbundet och Fiskeförbundet

Sveriges Funktionshindrades Friluftsfiske & Fiskeförening

Om Sveriges Funktionshindrades Friluftsfiske- och Fiskeförening

SFFF är en ideell förening som arbetar med livskvalitet till sjöss för funktionsnedsatta både i rörelse och med begåvningshandikapp. Vi har bedrivit vår verksamhet sedan 2010 och drygt 3 000 personer har nu fått ta del av oss.

Vår båt som SFFF använder är en Fred 25 Open, den är tillgänglig för alla oavsett funktionsnedsättning även elrullstolar. Det är kring båten som vi bygger vår verksamhet tillsammans med vår hemmahamn där vi har tillgång till RWC, hcp-parkering, föreningslokal, slinga i naturen för rullstolar, båthus med en fantastisk brygga. Huvudsaklig dagsaktivitet är sportfisketurer, båtturer, friluftsdagar för både stora och små grupper.

Kunder är privatpersoner, andra organisationer, särskolor, särskilda boenden, assistansbolag och äldreboenden, alla med olika funktionshinder. Vi bedriver vår verksamhet i Tranviks Naturreservat Norrtälje, special adress färdtjänsten Oscars Brygga. Vi subventionerar för de som inte kan p.g.a. sina funktionsnedsättningar kan betala vad en sportfiskedag kostar och de kunder som faktiskt bedriver en vinstdrivande verksamhet får betala för sig. Bieffekten är att vi också skapar riktiga arbeten för personer med funktionsnedsättningar och att vi skapar folkhälsa glädje och möjligheter att faktiskt delta aktivt.

Drivkraften är kärleken till sportfisket och det är den kraften som har skapat denna ideella organisation SFFF. Våra aktiviteter är olika sorters sportfiske, friluftsdagar med båtturer. SFFF marknadsför sig och sina samarbetspartners genom att aktivt lyfta fram SFFF-konceptet genom att delta på Lax Trolling tävlingar och nu snart andra tävlingar, där vi med funktionsnedsättningar agerar som förebilder och visar att allting går. SFFF gynnar inte enbart sina egna medlemmar utan vi gynnar alla som inte kan få ta del av SFFF verksamhet p.g.a. sina olika funktionsnedsättningar.

Verksamhetsåret 2018

SFFF har nu avslutat 2018 och vi kan generellt säga att det varit ett innehållsrikt år och ett brett spektra på våra deltagare och deras aktiviteter hos oss. Första kvartalet blev lite stukat då kapten genomgick en höft-operation med ganska tråkiga följder med av läkarna ordinerad vila. Dessutom lade några klåfingriga typer beslag på vår nya båtmotor och trasade på kuppen sönder elsystemet i båten. Polisanmälan gjordes självklart. Försäkringsbolaget IF var som vanligt proffsiga och vi reglerade skadan, men vågade inte laga båten förrän veckan innan vi skulle sjösätta båten. Tack Astons sjöbodar för all hjälp och service som vanligt. Vi sjösatte båten tredje veckan i april. Våren var kall fram till dess, men sen kom värmen.

Vi rivstartade säsongen direkt med havsöringsfisket och det gick riktigt bra men några toppfiskar på ca 2,5–3,0 kg. Det blev en annorlunda vårsäsong då värmen tryckte på och öringarna simmade snabbt till lite kallare djupare vatten. Värmen gjorde öringfiskesäsongen kort ovanligt kort, 3 veckor bara. Nåväl, eftersom vi har mycket utrustning att ta hand om så ägnades maj åt att serva den, byta linor och komplettera utrustningarna. Den mesta tiden gick åt att gå igenom utrustningen för laxtrolling. I mitten av maj drog vi igång strömmingsfisket och det var gott om strömming i våra hemmavatten. Strömmingsfisket genomfördes fram tills ett par veckor efter midsommar.

De sista dagarna i maj körde vi som vanligt upp båten till Grisslehamn för årets laxtrolling. För er som inte vet är det när man släpar beten i vattnet efter båten som då laxen skall hugga på. Vi fick en härlig säsong med blandat kompott, ömsom vin ömsom vatten. Största lax var en odlad på strax under 13 kg. Vi blev inblåsta en hel del dagar och tvingades trixa lite för att få med oss så många som möjligt på detta fantastiska fiske.

Sveriges Funktionshindrades Friluftsfiske & Fiskeförening

När väl midsommar kom så flyttades båten till vår hemmahamn Oscars Brygga för resten av säsongen. Vi drog nu igång med båtturer till bl.a. Ängsö och lite ”prova på fiske”. Detta pågick fram till slutet av augusti. Vi var med några dagar på Äventyrlägrät och anordnade båtturer, fiske och åkte lite ring bakom båten. Några friluftsdagar genomfördes också under perioden.

I början av september började båtturerna avta och vi gick över till sportfisket istället. Nu är det de randiga krigarna som gäller, d.v.s. abborren. Vi fick en otroligt bra säsong även om det var lite klurigt att få fisken att bita ibland trots att vi ser dem på vårt Garmin Panoptix ekolod som är ett fantastiskt hjälpmedel när det gäller att hitta fisk och se dem live i vattnet.

Det rullar sedan på med både större och mindre grupper och vi har ett fantastiskt höstväder. Vi får abborrar strax under kilot med en bonusfisk på 1,2 kg. De flesta fiskarna får simma vidare. Vi trolingfiskade även lite gös i Norrtälje viken, TDA-vatten och i Mälaren. Vi fick väldigt mycket gös i Mälaren men inga riktigt stora, de största var strax under 4kg. Nästa säsong kommer vi att köra lite mer gösfiske.

I mitten av oktober körde vi igång havsöringsfisket igen. Vi fick en hel del öringar fast det var mycket mindre fisk generellt sett, vart är de stora havsöringarna? En toppfisk på 2,6 kg landades dock. Vi fiskar mest i norra skärgården bland sund, grund, strömmuddar och stenbottnar blandat med leopardbotten.

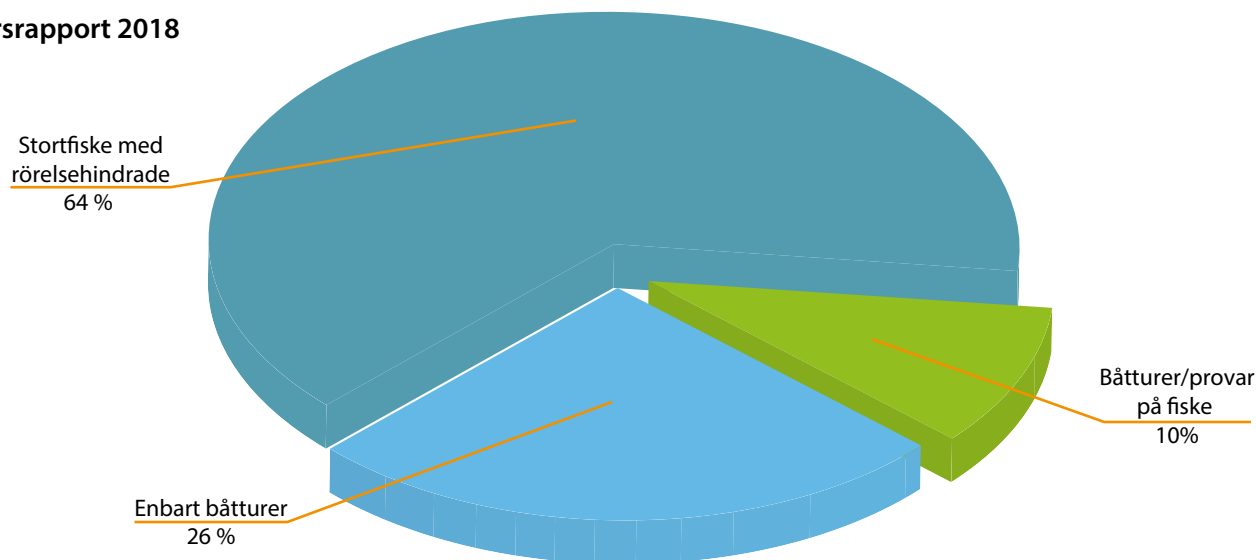
I mitten av november tvingades kaptenen åter kasta in handduken på grund av en planerad operation i den krånglade höften, vilket resulterade i sjukskrivning resten av året. Nåväl, kloka som vi är togs båten upp dagen innan operationen och sedvanlig service genomfördes hos Astons Sjöbodar, för att sedan få en behövlig vintervila.

Sveriges Funktionshinderades Friluftsfiske & Fiskeförening

Sammantaget hade vi ett riktigt bra år trots en del problem med hälsan för kapten. SFFF har nu bedrivit sin verksamhet under 9:e säsonger. Sedan starten 2010 har ca 3 500 personer med olika funktionsnedsättningar deltagit, men också 1 500 ledsagare. Under 2018 deltog 400 deltagare och 120 ledsagare, så totalt 520 st. Besökarna är personer med olika funktionsnedsättningar: privatpersoner, organisationer och företag som alla väljer att ta del av SFFF erbjudanden.

SFFF årsrapport 2018

Båtens nya Suzuki 300hk keyless system har fungerat otroligt bra i alla fartregister och vi har servat motorn tre gånger. Vi snittade ca 3 500 nautiska mil i år igen, och motorn gick ca 850 timmar. Vi har fiskat vid 65 tillfällen, genomfört båtturer vid 37 tillfällen och haft 5 friluftsdagar för större sällskap. Totalt 102 dagar på bøljan den blå blev det under året. Vi har hjälpt ABU som vanligt, en av våra partner som varit med sedan start. Tyvärr så mäktade vi inte att vara med på Trolling Master Bornholm under året men vi fiskade lax vid Grisslehamn och tack vara grymma beten från Gladsax fiske, så blev det ett lyckat laxfiskeår.

Under de senaste åren har vi då och då stött på vildsvin ute i skärgården, både på öarna och i vattnet. Det är tyvärr otroligt många skarvar i skärgården nu för tiden, vilket är oroande med tanke på fiskbeståndens status i vissa områden. Det finns t.ex. väldigt lite abborre kvar i dessa vatten. Under året har vi dragit i gång vårt EU-projekt: Sportfiskebåt för funktionsnedsatta. Projektet syftar till att införskaffa ytterligare en båt till SFFF verksamhet. Målet är att kunna fiska mer miljösmart och att kunna ta emot fler rörelsehindrade sportfiskare. Tyvärr har kaptenens sjukdom sinkat projektet och slutredovisningen har flyttats fram till slutet av 2019. Det jobbas nu med att ta fram en Fred 20 som ska levereras under 2019.

Avslutningsvis vill vi tacka alla inblandade! Utan er insats skulle inget av ovanstående vara möjligt. Vi riktar ett särskilt stort tack till Stiftelsen Oscar Hirsch Minne som äger naturreservatet Tranvik, där vi har vår hemma hamn. Dessutom stöttar de både oss och våra besökare ekonomiskt så att SFFF kan driva runt verksamheten. Ett särskild tack även till Roslagens Sparbank som åter stöttat vår verksamhet. Vi fick även åter hjälp ekonomiskt av stiftelsen Vi bryr oss mera, mycket generöst, dessutom fick vi ett fantastiskt bidrag från Odd Fellow. Utan alla era insatser och samarbetet med Tio100 så skulle inte SFFF finnas. Då vi redan från start har prioriterat att hjälpa alla som har någon form av funktionsvariation ut på sjön, så når vi flera målgrupper och inte bara en klick medlemmar. Vi har inget medlemskrav för att delta även om det finns medlemmar. Samarbeten gynnar fler!

Vi ser fram emot 2019 och vårt 10-års jubileum på böljan den blå. Med en båt till i verksamheten tror vi att fisket kommer fortsätta att öka, vilket känns fantastiskt kul.

Vi säger som vi gör i våra sociala medier: Go Go Go SFFF Go och Kasta loss med oss SFFF!

SLU Aqua, Institutionen för akvatiska resurser

Om Institutionen för akvatiska resurser, SLU Aqua

Institutionen för akvatiska resurser vid Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU Aqua, ger biologisk rådgivning för ett hållbart nyttjande av de akvatiska resurserna i våra hav och sötvatten. Detta gör vi genom att samla in data, övervaka, analysera och bedriva forskning, samt genom att sprida vår kunskap och rådgivning.

SLU Aquas forskning och miljöanalys utgör underlag till en så kallad ekosystembaserad fiskförvaltning, och ska även utvärdera effekter av mänsklig påverkan i svenska vatten. Vår forskning omfattar analys av akvatiska ekosystem, analys av hur bestånden utvecklas och varierar över tid, men också vilka effekter yrkes- och fritidsfiske har. Vi utvecklar och följer upp fiskevårdsåtgärder, fiskemetoder och förvaltningsrelaterade myndighetsmål.

SLU Aqua strävar efter att ta fram kvalitetssäkrad rådgivning för internationell och nationell förvaltning av fisk och kräftdjur. Vi är en stor och bred institution bestående av tre laboratorier:

- *Havsfiskelaboratoriet*
- *Kustlaboratoriet*
- *Sötvattenslaboratoriet*

Tillsammans arbetar vi med att öka kunskapsunderlaget vad gäller akvatiska ekosystem och en viktig del av vårt arbete är att möjliggöra välgrundade förvaltningsbeslut.

Verksamhetsåret 2018

Institutionen för akvatiska resurser arbetar kontinuerligt för att öka kunskapen kring fritidsfiskets omfattning och betydelse med syfte att den nationella fiskförvaltningen och fiskevården bedrivs utifrån en ekosystembaserad långsiktig plan. Arbetet syftar till att ta fram underlag för att bedöma fiskresursens status och värden inom ramen för ett långsiktigt hållbart nyttjande.

Under 2018 har SLU Aqua genomfört ett långsiktigt strategiskt arbete med en nationell plan för kunskapsförsörjning om fritidsfiske inom fisk-, havs- och vattenförvaltningen. För att säkerställa ett långsiktigt hållbart nyttjande av våra gemensamma resurser i akvatiska system behövs kunskap om påverkande faktorer. En av dessa faktorer är fiske. Svenskt fritidsfiske är i stor utsträckning fritt tillgängligt för allmänheten, framförallt gällande handredskap men på många platser får även olika typer av nät och trolling nyttjas. Samtidigt som fritidsfiske kan ha inverkan på fiskbeståndens storlek och struktur är kunskapen om fritidsfiskets omfattning och betydelse för beståndens utveckling många gånger dåligt känd. Utöver nationella behov ställer EU-kommissionen allt högre krav på att Sverige ska föra statistik på sitt fritidsfiske, för att kunna förbättra analyserna av fiskbestånden. Det strategiska arbetet beskriver varför kunskap om fritidsfiske behövs, hur den kan samlas in, och inte minst har en långsiktig plan tagits fram för var och när undersökningar framöver ska genomföras.

Utsikten från ett flygplan vid inventering av fritidsfisket i Vättern, juli 2017. Spridningstillstånd ur sekretessynpunkt har erhållits från Lantmäteriverket. Foto: Frivilliga Flygkåren.

Ett flertal undersökningar har också genomförts under året. Fritidsfisket i Öresund gällande fångster från turbotar och privat fiske från båt i södra Östersjön har undersökts, vilket utöver metodikutveckling bidrar med fångstuppgifter och längdfördelning samt ålder för torsk till beståndsuppskattningar. För att öka kunskapen om det kustnära fritidsfisket och dess utveckling har en uppföljning av en tidigare undersökning gjord i början av 2000-talet i Stockholms och Roslagens skärgårdar genomförts, och vars resultat kommer att analyseras under 2019. Vi har även studerat utvecklingen av fritidsfisket på hummer längs västkusten och fortsatt bedrivit arbete med kunskap om fritidsfisket efter lax och öring i älvarna.

Nationella enkäter visar att fritidsfiske är en populär aktivitet i Sverige. För flera av Sveriges fisk- och skalldjursbestånd står i dag fritidsfisket för en större andel av de totala fångsterna än det kommersiella fisket. Genom att arbeta ekosystembaserat och med en bred förståelse och kunskap om enskilda komponenter som bidrar till förändring i våra akvatiska system verkar vi för starka fiskbestånd i friska vatten.

Fritidsfiske efter röding, öring och lax i Vättern

Bakgrund

SLU Aqua bedriver ett antal olika projekt och undersökningar med syfte att dels samla in kunskap om fritidsfisket och dess effekter, och dels att utveckla kostnadseffektiva metoder som kan ge tillförlitliga underlag för bedömning av de akvatiska resursernas tillstånd. En sådan undersökning genomfördes 2017 i Vättern.

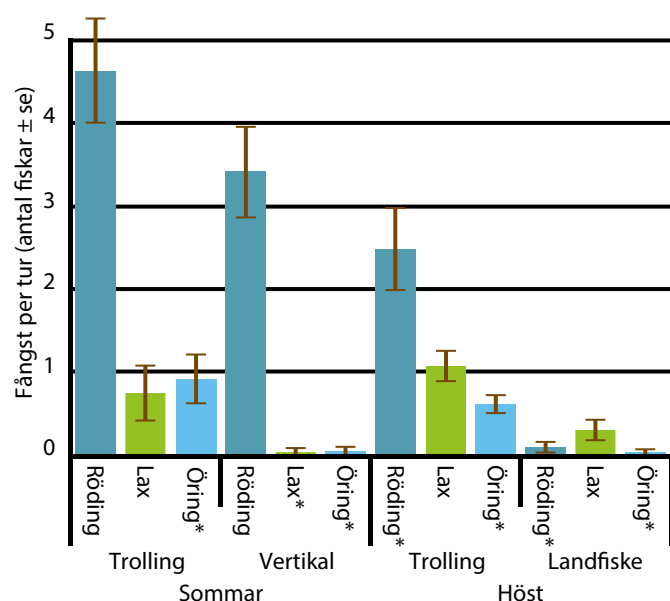
Undersökningen fokuserade på juli och november månad och fiskemetoderna troling och utterfiske, sommarens vertikalfiske samt det landbaserade höstfisket. Ena delen av undersökningen fokuserade på inventeringar av ansträngningen, det vill säga hur många som utövar fiske. Detta undersöktes med flera metoder. Dels med hjälp av båtar i vardera änden av sjön, och dels med flygplan, som parallellt räknade båtar i hela sjön. Provtagningen genomfördes på i förväg slumpmässigt utvalda dagar i enlighet med en statistisk design. Dessutom räknades dagligen antalet fiskande båtar i fyra olika hamnar. Den andra delen av undersökningen baserades på enkäter och intervjuer och syftade till att samla in kunskap om enskilda fisketurer, såsom vilka redskap som använts, vilka områden fisket bedrivits i, fisketurens längd samt information om fångster, storlekar och återutsättningar. Även en viss information om utövarna efterfrågades också, till exempel i hur många år man fiskat och hur viktigt fisket som fritidssysselsättning är.

Resultat

Resultaten visade att troling- och utterfiske dominerar i Vättern. I juli månad beräknades den totala ansträngningen till 1 260 trolingturer (± 450), inklusive utterfiske, vilket var ungefär tre gånger fler än antalet vertikalfisketurer (420 ± 170). Antalet trolingturer i juli var dessutom tre gånger fler än vad som beräknades för november (370 ± 140). Under november beräknades även ett relativt omfattande land- och flytringsbaserat fiske ha bedrivits, med sammanlagt ca 130 turer (± 60).

Baserat på enkätsvaren var fisket bäst under sommaren, då en genomsnittlig trolingstur förväntades fånga 4-5 rödingar och en vertikalfisketur 3-4 rödingar. Det bör dock noteras att variationen mellan turer var stor.

Genom att kombinera information om fångst-per-ansträngning hos utövare med den totala ansträngningen hos utövarna kunde totala fångster beräknas. Den typen av information bidrar med viktiga underlag till bedömningar av beståndstatus och rådgivning till förvaltningen av våra gemensamma resurser.

Fångst per ansträngning av olika arter per säsong och fiskemetod i Vättern 2017, baserat på enkätundersökning. Asterisk vid namnet indikerar att arten inte har angivits som en målart i fisket. Osäkerhet anges som ett standardfel (se)

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna

Foto: Fredrik Aremyr

Om Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Sportfiskarna

Vi är en demokratiskt uppbyggd ideell organisation som sedan 1918 arbetat för att främja sportfiske och fiskevård. Sportfiskarnas främsta mål är att det ska finnas ett bra fiske i friska och rena vatten med friska fiskbestånd.

Förbundets verksamhet kan vid sidan av medlemsadministration delas in i fyra områden vilka samtliga bidrar stort till främjandet av fiske och fisketurism i Sverige.

- *Praktisk vatten- och fiskevård, genom egen verksamhet och bidrag till anslutna föreningar.*
- *Intressepolitik, genom opinionsbildning i samhället för sportfiske och fiskevård.*
- *Främjande, genom främst barn- och ungdomsverksamhet.*
- *Information och utbildning, genom att bland annat lyfta sportfiskets kärnfrågor, samt initiera och stödja forskning om fiske- och vattenvård.*

Sportfiskarna är organiserat på traditionellt folkrörelsevis med enskilda medlemmar, föreningar, distrikt och med en förbundsstyrelse och ett kansli på nationell nivå. Förbundet har idag verksamhet i samtliga län och i flertalet kommuner. Kontor med anställd personal finns på tio orter i Sverige: Stockholm, Göteborg, Malmö, Luleå, Visby, Gävle, Jönköping, Kalmar, Forshaga och Nyköping.

Verksamhetsåret 2018

Sportfiskets ökande popularitet speglas i förbundets fortsatt positiva medlemsutveckling. I slutet av 2018 organiserade förbundet över 61 000 sportfiskare, varav drygt 36 500 var individuella medlemmar eller direktanslutna föreningsmedlemmar. Resterande är medlemmar i föreningar anslutna till Sportfiskarna, så kallade förbundsklubbar.

Sportfiskarna har närmare 400 anslutna föreningar runt om i landet. Sportfiskarna bedriver en omfattande fiske- och vattenvårdsverksamhet runt om i landet. Åtskilliga vattendrag har restaurerats och vandringshinder har rivits ut. Arbetet sker såväl i förbundets regi som ute i landets fiskeklubbar och föreningar.

En del av fiskevårdsinsatserna har finansierats via Sportfiskarnas fiskevårdsfond som delade ut 200 000 kr till lokala fiskevårdsinsatser 2018. Totalt delade förbundet ut över en miljon kronor till anslutna föreningar och distrikt för lokala fiskevårdsåtgärder och för fiskeaktiviteter.

Utöver fiske- och vattenvård bedrivs en omfattande förvaltning av egna eller andras vatten som även upplåts för sportfiske till allmänheten. Sportfiskarna bedriver ett omfattande fiskevårdsarbete längs ostkusten. Målet är att förbättra bestånden av rovfiskar, främst gädda och abborre, samt att bidra till en friskare kustmiljö och en rik biologisk mångfald. Sedan 2011 har ett stort antal våtmarker färdigställts från Blekinge i syd till Hudiksvall i norr, även ett stort antal vandringshinder har åtgärdats och strandängar och vattendrag har restaurerats.

Sportfiskarna har även biologer med spetskompetens inom området sötvattensmusslor som bland annat utvecklat metoder för att stärka svaga bestånd av flodpärlmussla. Arbetet för flodpärlmusslorna bedrivs främst genom restaurering av strömvatten men även genom odling av musslor via infektering av öring med mussellarver i laboratoriemiljö.

Vid sidan av praktiskt fiskevårdsarbete deltar Sportfiskarna i utredningar samt bedriver informations- och lobbyverksamhet mot politiker och myndigheter. Bland de viktigaste frågorna som förbundet driver är att främja ungdomars möjligheter till sportfiske, att värna och återställa våra vattenmiljöer samt att skapa en hållbar fiskeförvaltning.

Profilfrågor för förbundet under 2018 var att rädda Östersjötorsken, få igång en seriös och verkningsfull förvaltning av skarven och påbörja miljöanpassningen av vattenkraften.

Verksamhetsåret 2018 innebar även ännu ett rekordår för Sportfiskarnas ungdomsverksamhet.

Sportfiskarnas ungdomsverksamhet – skoltid, fritid och lovtid

Sportfiskarnas ungdomsverksamhet har under de senaste tre åren genomgått en dynamisk utvecklingsprocess där regionalt ungdomsansvariga har anställts på fem regionkontor runt om i Sverige. Idag arbetar åtta förbundsanställda med ungdomsfrågor och en rad nya portalsatsningar med ungdoms- och integrationsfokus har introducerats. År 2018 tog förbundet ut 37 000 barn på fiske och friluftsliv – en historisk rekordsiffra.

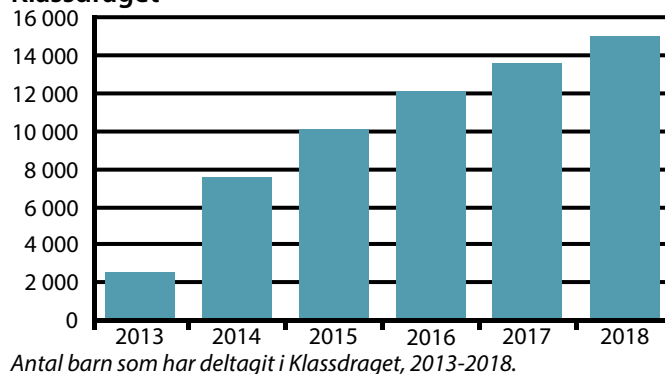
Förbundets förstärkning på personalfronten har gått hand i hand med ett effektivt och ständigt utvecklande projektarbete. Denna dynamik har skapat förutsättningar för en rejäl ökning av mängden aktiverade barn (jfr 21 500 barn 2014), men också för att genomföra nya, fördjupande och tjänstemannalettade koncept som Skolbäcken, Fiskelov, Street och Fiska! Som portalprojekt finns sedan fler år också Klassdraget.

Klassdraget

2018 innebär ett historiskt år för Klassdraget. Projektet nådde 100 000 aktiverade barn sedan projektstarten, men också ett nytt förbundsrekord på 15 000 barn (600 skolklasser) under ett år.

Konceptet för Klassdraget är enkelt men slipat. En skolklass och en lokal fiskeklubb ansöker om en gemensam fiskedag. Sportfiskarna skickar därefter ut en klassuppsättning mete- eller pimpelspön.

Klassdraget

Antal barn som har deltagit i Klassdraget, 2013-2018.

Foto: Bengt Olsson

Tillsammans genomför sedan klubben och skolklassen Klassdrags-dagen där praktiskt fiske varvas med lustfyllda och lärorika övningar. Efteråt behåller barnen sina spön och kan fortsätta fisket på sin egen fritid! Projektet möjliggörs genom stöd från Svenskt friluftsliv och Svensk Sportfiskehandel.

Skolbäcken

Sportfiskarnas verkliga kometsatsning de senaste åren har varit Skolbäcken. Tillsammans med våra regionalt ungdomsansvariga får en skolklass följa med på en dag vid ett vattendrag där praktisk fiskevård står i fokus.

Tillsammans med Sportfiskarna anlägger barnen lekbottnar, tillför sten och död ved, planterar träd och bygger risvasar. Det är en naturvårdsinriktad utomhuspedagogik fylld av upplevelser, lärande och reellt förbättrande åtgärder. Ett unikt koncept som skapat stor efterfrågan bland landets skolor.

Under 2018 fick närmare 5000 barn uppleva praktisk fiskevård i 27 vattendrag i 20 kommuner. Skolbäcken lär vara en hörnsten i förbundets ungdomsarbete under flera år framöver.

Foto: Joakim Lyander

Fiskelov

Förbundets stora satsning på skollediga barns möjligheter att få prova på fiske under skollov går under namnet Fiskelov. Under sport-, påsk-, sommar-, och höstlov arrangerade våra regionkontor och klubbar prova-på-dagar och fiskeskolor som genererade mer än 5000 deltagartillfällen runt om i Sverige.

Foto: Fredrik Aremyr

Street

Sportfiskarnas satsning på lättillgängliga och öppna fiskekvällar i citykärnor bär namnet *Street* och arrangerades i flera större Sverige under 2018 med cirka 700 deltagare. Förbundets ungdomsansvariga finns på plats med fiskeutrustning, fika och trevligt sällskap.

Integration

Genom förbundets samlade integrationssatsning *Fiska!* Fick uppemot 2 500 personer delta i fiskeaktiviteter där utbyten av erfarenheter och upplevelser gick hand i hand med förmedlandet av relevant samhällsinformation kring fiskeregler och allemansrätt. Sportfiskarnas föreningar har en viktig del i arbetet och mer än 70 000 kr gick ut i bidrag till arrangerande föreningar.

Aktivitetsbidrag och ungdomsverksamhet

Kärnan i Sportfiskarnas ungdomsverksamhet är våra föreningar. Genom det Aktivitetsbidrag på 300 000 kr som förbundet årligen delar ut till ansökande föreningar arrangerades 2018 cirka 300 fiskedagar som involverade fler än 4500 deltagare, den absoluta merparten barn och ungdomar.

Branschsamarbeten under sommaren

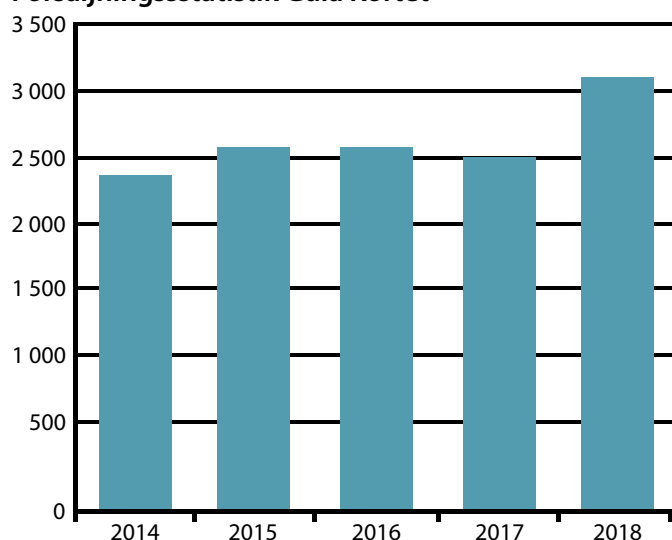
För att ge sommarlediga barn ökade chanser att få uppleva fiske är Sportfiskarna med och driver samarbetsprojekten Börja Fiska och Artjakten. I förstnämnda projekt tillsammans med Abu Garcia och Sveaskog fick närmare 2000 barn låna ett fiskespö med rulle i en sportfiskebutik under sommaren. I satsningen Artjakten tillsammans med Fiskejournalen var 300 barn med och jagade olika fiskarter i en mycket uppskattad tävling på webben.

Ett sportfiske tillgängligt för alla

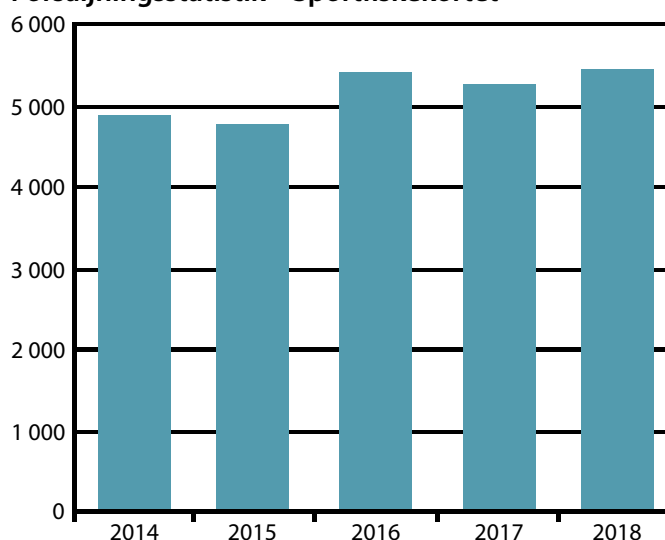
Sportfiskarna har som målsättning att sportfiske ska vara lättillgängligt för den sportfiskande allmänheten. En del i detta är att förbundet arrenderar och upplåter vatten för allmänheten. Förbundet driver vidare fiskekortssajten Fiskekort.se med försäljning av digitala fiskekort på kortfiskeområden över hela landet. Fisketillsyn är en annan viktig förutsättning för ett bra sportfiske. Sportfiskarna håller årligen kurser i fiske-tillsyn via våra regionkontor och organiserar tillsynen på våra arrenderade vatten.

Sportfiskarna upplåter framförallt vatten via Sportfiskekortet i Stockholmsregionen och Gula kortet i Göteborg. För en låg årskostnad ger fiskekortet allmänheten tillgång till ett drygt 40-tal vatten i respektive region. Fiskemöjligheterna utnyttjas av tusentals människor årligen. Sportfiskarna administrerar även fisket efter lax och öring från Väneren i Forshagaforsen i Klarälven. Förbundet har under 2018 vidare påbörjat fler projekt för en utökad upplåtelse av fiskevatten, bland annat runt Uppsala och på Gotland. Efterfrågan på fiskekort ökar. Statistiken från de senaste fem åren visar exempelvis på generellt ökande försäljning för Sportfiskekortet, Gula kortet och för fiskekortssajten Fiskekort.se.

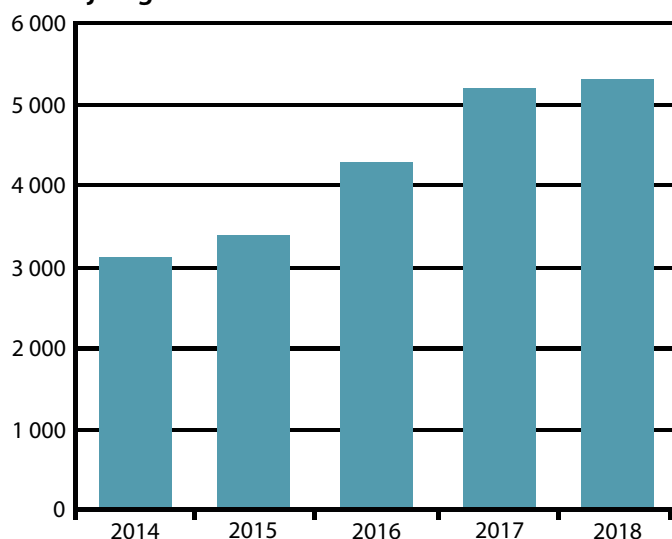
Försäljningsstatistik Gula Kortet

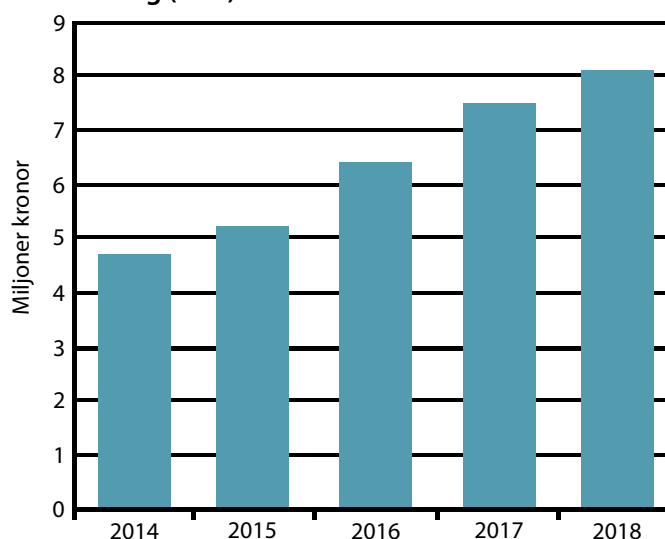
Försäljningsstatistik – Sportfiskekortet

Försäljningsstatistik – Fiskekort.se

Omsättning (mkr) – Fiskekort.se

Stiftelsen för Östersjölaxen

En fantastisk lax från Kågeälven.
Foto: Ted Logardt

Om Stiftelsen för Östersjölaxen

Stiftelsen för Östersjölaxen bildades i maj 2014 av Östersjölaxälvar i Samverkan tillsammans med bland annat Sveriges Lantbruksuniversitet/SLU, Sveriges Sportfiske och Fiskevårdsförbund samt Världsnaturfonden/WWF. Stiftelsen är oberoende och har en styrelse med bred kompetens inom biologi, förvaltning, juridik och fundraising.

Stiftelsen verkar för restaurering av laxens och öringens naturliga livsmiljöer samt långsiktigt hållbar förvaltning av vilda lax- och öringbestånd i Östersjön och dess vattendrag. Med Östersjön och dess vattendrag avses alla habitat där det idag finns vilda bestånd eller där arterna kan återetableras.

Stiftelsen ger bidrag till organisationer som arbetar med fiskeförvaltning och fiskevård i Östersjön och dess vattendrag samt till forskningsprojekt eller andra åtgärder som stärker de vilda lax- och öringbestånden. Stiftelsen erbjuder också ekonomisk kompensation för nyttjande- eller äganderätt till fiske i Östersjön och dess vattendrag. Rättigheterna förvaltas i enlighet med stiftelsens syften.

Vår vision

- *Att de ursprungliga lax- och öringförande Östersjöälvarna har livskraftiga och självreproducerande bestånd.*
- *Att Östersjöns starka lax- och öringbestånd genererar ett attraktivt sportfiske och arbetstillfällen genom en utvecklad fisketurism.*
- *Att Östersjöns lax- och öringbestånd blir fria från miljögifter och kan med en positiv beståndsutveckling på sikt även ge utrymme för ett hållbart småskaligt yrkesfiske.*

Verksamhetsåret 2018

Stiftelsen för Östersjölaxen har under året hjälpt ett flertal förvaltningsorganisationer i svenska Östersjöälvar med att begränsa uttaget på enskilda vilda bestånd av lax och öring. Detta har vi gjort genom arrende av fiskerätter i anslutning till älvmynningsarna där de arrenderade områdena inte kommer att användas för fiske under arrendetiden samt avtal med enskilda yrkesfiskare för att inte fiska lax i anslutning till svaga vildlaxälvar. Stiftelsen för Östersjölaxen har även stöttat andra projekt som på olika sätt förbättrat situationen för Östersjöns vilda bestånd av lax och öring.

Kalixälven

Kalixälven är en av Sveriges största älvar och har nationalälvsstatus och är alltså skyddad från utbyggnad. Stiftelsen stödjer Kalixälvs Ekonomisk förening med arrenden av nu totalt 20 av de 37 fiskeplatserna som ägs av Ytterbyns skifteslag i Kalixälvens mynning. Förhoppningen är att vi genom denna begränsning av kustfisket i direkt anslutning till Kalixälvens mynning ska öka uppvandring av lax och öring i Kalixälven och dess biflöden som de senaste åren varit vikande. Arrendena har finansierats av förvaltningsorganisationer längs älven, Sportfiskarnas fond "Ge fan i våra vatten" och Stiftelsen för Östersjölaxen.

Råneälven

Råneälven är Sveriges största skogsälv och mynnar i Bottenviken vid Rånefjärden. Älven har stor potential som laxälv eftersom den är cirka 210 km lång och helt utan kraftverksdammar inom ett avrinningsområde på hela 4207 km². Som ett led i satsningen på att förbättra laxbeståndet har en överenskommelse träffats med Rånbyns Samfällighetsförening vid mynningen till Råneälv som

medger att Degerselsbygdens Samfällighetsförening arrenderar Rånbyns samtliga fiskeplatser i mynningsområdet. Arrende har finansierats genom bidrag från Stiftelsen för Östersjölaxen och Degerselsbygdens samfällighetsförening.

Piteälven

Piteälven är en av Sveriges fyra nationalälvar. Beståndet av lax och öring är svagt i älven. Piteälvens ekonomiska förening har under lång tid aktivt jobbat med att begränsa kustfisket i anslutning till Piteälven. Stiftelsen för Östersjölaxen går in och hjälper föreningen att begränsa fisket ytterligare genom att arrendera upp ett flertal områden söder om Piteälvens mynning i området kring Jävrebyn. Piteälvens ekonomiska förening har nu arrenden på 11 av Jävre bys totalt 13 vatten.

Åbyälven

Åbyälvens har ett unikt bestånd av lax och öring. Drygt tre mil upp i älven finns ett kraftverk (Hednäs) som försvårar för fisken att passera upp till de stora lek och uppväxtområdena uppströms. Beståndet är i dagsläget svagt. Åbyälvens nedre FvO arrenderar tre fällplatser i Åbyälvens mynning. Stiftelsen för Östersjölaxen medfinansierar dessa arrenden.

Kågeälven

Kågeälvens nedre FvO började tidigt arrendera mynningsnära fiskerätter och därigenom starkt begränsa uttaget av vandrande lax för att hjälpa det svaga älvsbeståndet. Att begränsa fisket på de enskilda bestånden visade sig vara god fiskevård som sedan anammats av många andra älvdalar.

Kågeälven tillsammans med de närliggande Byske och Åby älvar har på knappt 10 år lyckats begränsa antalet laxfällor i området. Från 13 fällor 2007 till att det idag inte finns någon laxfälla i området. Från 2018 efterskänkte Kåge Byamän fiskerätten med fasta redskap för de kommande tio åren till Kågeälvens nedre

FvO. Arrendena som nu görs med stöd av Fiskevårdsområdena tillsammans med Stiftelsen för Östersjölaxen begränsar uttaget på lax och öring inte enbart för Åby och Kågeälven utan även för närliggande Byske och ger samtliga tre älvar möjlighet till starka och livskraftiga bestånd till nytta och glädje för laxen, sportfisket och våra älvdalar.

Bureälven

Bureälven har haft ett historiskt bestånd av lax men mänsklig påverkan har sedan länge ödelagt detta unika laxbestånd. Ett bestånd av havsöring har dock återetablerats med stor framgång i älven och ett aktivt arbete från Skellefteå kommun med att återställa de förstörda livsmiljöerna i älven pågår. Stiftelsen för Östersjölaxen stöttar Bureälvens nedre FvO med att arrendera upp 7 av totalt 11 fiskeplatser i anslutning till Bureälvens mynning. Förhoppningen med dessa åtgärder är att stärka det befintliga beståndet av öring men även i framtiden kanske få tillbaka laxen till Bureälven.

Lövånger

Mellan Bureälven i norr och Rickleån i söder har vi en lång kuststräcka som under lång tid haft ett omfattande yrkesfiske på lax. DNA analysen gjorda 2013 - 2014 av SLU Aqua, https://pub.epsilon.slu.se/13233/1/ostergren_j_etal_160412.pdf visar på att fångsterna som görs i detta område till stor del beskattar ett flertal svaga bestånd i norra Västerbotten och Norrbotten. Samtliga 3 fiskeplatser inom Gammelbyns skifteslag arrenderas tillsammans med Sportfiskarna från 2018 till 2022 samt ytterligare 5 fällplatser inom Lövsele-Norets byalag för 2018.

Ume/Vindelälven

Tillsammans med näringslivsprofilen Jan Wejdmark kompenserar stiftelsen för östersjölaxen en yrkesfiskare för att avstå sitt laxfiske inom Umeälvens fredningsområde. Vindelälven som rinner samman med Umeälven har från att 2013 har varit en av landets verkliga glädjeämnen med en uppvandring på drygt 14 000 laxar de senaste åren upplevt allt svagare uppgångar. Överenskommelsen som slutits mellan Stiftelsen för Östersjölaxen och en enskild yrkesfiskare innebär att denne under en treårsperiod helt upphör med sitt fiske med de två fällor inom Umeälvens fredningsområde som fiskaren har dispens från Länsstyrelsen i Västerbotten att fiska med.

Fisket inom Umeälvens fredningsområde fångade i år 2002 laxar. 2016 var den fångsten 3611 laxar och 2017 landade den på 3011. Det är dessa siffror som ligger till grund för den uppskattade numerär som de två inlösta fällorna ska ha inneburit i räddade laxar 2018. Vi får förstås inga definitiva siffror men tack vare avtalet pekar beräkningarna på att vi gett ytterligare 1000 laxar chansen att vandra upp i Vindelälven.

Jan Wejdmark tillsammans med en Vindelälvs lax som passerar genom fiskvägen i Stornorrfors. Foto: Ted Logardt

Kunskapshöjande projekt

För att lyfta kunskapsnivån hos såväl allmänheten som hos myndigheter, politiker och media, kommer Stiftelsen för Östersjölaxen att satsa på rörlig media. Vi har gett produktionsbolaget Ecofilm i uppdrag att producera klipp och informationsfilmer om laxen och dess vattenmiljöer. Laxens samspel med andra arter, från vattendragens källflöden till havet, dess utmaningar och värde behöver belysas så att en bred publik kan ta dem till sig. Genom att använda det rörliga mediets kraft, vill vi skapa en relation till laxen som också gör det lättare att förstå varför laxen behövs.

En Gala för laxen

Stiftelsen för Östersjölaxen höll den 13 februari en insamlingsgala på anrika Berns i Stockholm. Detta var den andra galan i Stiftelsens regi. Syftet med dessa Laxgalor har varit att belysa Östersjölaxens situation och samla in pengar för att stärka bestånden. Kung Carl XVI Gustaf och Drottningen har varit hedersgäster och bidragit till att ge aftnarna en högtidlig inramning.

Stiftelsen för Östersjölaxen spelar en viktig roll i arbetet med att förbättra laxens situation, inte minst genom uppköp eller arrende av de laxfällor som riktas mot lekvandrande fisk som fångas i vildlaxälvarnas mynningsområden. Ett sätt att finansiera stiftelsen insatser är att arrangera Laxgalan på Berns i Stockholm.

Stiftelsen är ytterst tacksamma för alla generösa donationer som har kommit in under galakvällarna. Dessa pengar är en förutsättning för att Stiftelsen för Östersjölaxen ska kunna jobba vidare med att begränsa fisket på svaga bestånd i anslutning till våra kvarvarande vildlaxälvar men även möjligheten att stötta andra viktiga projekt som främjar den vilda Östersjölaxen.

”Vi måste alla, för framtiden, värna om denna fantastiska resurs. Samtliga som närvarat på Laxgalan blir ett enormt nätverk som kan sprida den här kunskapen vidare, till familjen och alla ni känner, säger Kung Carl XVI Gustaf.” Foto: Bengt Nyberg

H.M. Konungen är som beskyddare av Stiftelsen för Östersjölaxen väldigt engagerad i laxfrågan. Här ses Kungen tacka artisterna som förgyllde laxgalan på Berns, den 13 februari 2018. Foto: Johan Jeppsson

Sveaskog och Mörrums Kronolaxfiske

Foto: Bengt Nyberg

Om Sveaskog och Mörrums Kronolaxfiske

Sveaskog är Sveriges största skogsägare med 14 procent av Sveriges skogar och äger ungefär 5000 fiskevatten över hela landet. Att fiska och vistas vid eller på ett vatten är en fantastisk naturupplevelse samtidigt som det är en källa till rekreation och umgänge.

Vi vill att så många som möjligt ska få chansen att uppleva glädjen med fiske eller helt enkelt njuta av en rofylld stund vid ett vatten. Vi upplåter fiskerätter till privatpersoner, fiskeklubbar och föreningar samt företagare inom naturturism och erbjuder genom våra många fiskekort runt om i landet spännande och varierat fiske för alla.

Sveaskog arbetar för en hållbar utveckling av fisket och för att värna livsmiljön så att den biologiska mångfalden bevaras. Allt fiske ska bedrivas på ett ekologiskt och etiskt sätt så att förutsättningar ges för utveckling av naturligt reproducerande fiskbestånd. En del av intäkterna från våra kommersiella produkter används till fiskevårdande åtgärder. De syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart fiske.

Mörrums Kronolaxfiske har levererat oförglömliga fiskehistorier sedan urpremiären hölls 1941, men redan år 1231 nämns Mörrumsån och laxfisket i kung Valdemars jordebok. Mörrums Kronolaxfiskes vision är att leverera hållbara naturupplevelser vid Sveriges vackraste fiskevatten. Uppdraget att förvalta fisket i Mörrumsån innebär alltså både att ligga i framkant med försäljning av kloka produkter och att eftersträva en gynnsam status för livet i och runt vattnet. Den vinst som görs under verksamhetsåret används till fiskevård, men går även tillbaka till Sveaskog och svenska staten.

Verksamhetsåret 2018

Tillsammans med tidningen Travel News delar Ekoturismföreningen ut Grand Travel Awards Ekoturismpris. 2018 års vinnare, den 21:sta i ordningen, av den prestigefyllda utmärkelsen blev Mörrums Kronolaxfiske. Med motiveringen: "Ett internationellt välkänt företag i Blekinge som värnat och vårdat Östersjöns laxar och havsöringar sedan andra världskriget".

Mörrumsån är ett av Blekinges mest välbesökta resmål. 10 000 fiskedagar och 250 000 besök i Laxens hus genererar årligen bortåt 50 miljoner kronor i intäkter till bygden. Det är också ett lysande exempel på svensk ekoturism. Genom att värna och vårda åns bestånd av lax och havsöring skapas arbetstillfällen på landsbygden, vilket förbättrar möjligheterna att bo, leva och verka där. En roll som Mörrums Kronolaxfiske axlat under lång tid, inte minst under de senaste åren.

Under förra året utförde företaget en lång rad insatser till gagn för besökare, regional attraktionskraft och laxens och havsöringens framtid. Nya upplevelseprodukter, som ökar traktens konkurrenskraft, såg dagens ljus. Viktiga insatser gjordes för att återställa sträckor av Mörrumsån till förmån för fisk, musslor och annan biologisk mångfald. Företaget deltog även i två regionala utvecklingsprojekt och satsade dessutom på att utöka traktens boende. Sedan länge tillämpas ett selektivt fiske där merparten av fångsterna sätts tillbaka och därmed säkrar värdefulla bestånd av lax och havsöring för framtida sportfiskare.

Ida-Maria Rigoll Platschef för Mörrums Kronolaxfiske. Foto: Bengt Nyberg

Årets fiskepremiär i Mörrumsån gick av stapeln den 17 mars. Den blev en historisk premiär då det för första gången någonsin var en kvinnlig Platschef till att avfyra kanonen.

Forskningen kring rehabilitering av reglerade vattendrag fortsatte under våren tillsammans med Karlstads universitet och SLU. Tanken är att undersöka hur livet i ån påverkas och återhämtar sig efter utrivningen av Mariebergs kraftverk i Mörrumsån, som beräknas ske 2019. Bland annat har undersökningar av bottenfauna gjorts, men även en utökad smoltstudie där laxsmolt telemetrimärkts för att undersöka deras utvandring.

Kronolaxfisket har under 2018 fortsatt och fördjupat sitt engagemang i det regionala utvecklingsprojektet ARK 56. Det är ett projekt för ledutveckling och hållbar produktutveckling i turistföretagen inom Biosfärområde Blekinge Arkipelag. Dessutom har Fiskedestination Blekinge, som består av en handfull starka fisketurismföretag i Blekinge, börjat få fart. Tillsammans har man under året spelat in fem avsnitt med Johan Broman vilka kommer att visas på TV till våren. En gemensam satsning på Sportfiskemässan 2019 är också att vänta.

Biologisk Återställning

Under sensommaren fortsatte arbetet med biologisk återställning i Mörrumsån och i år var det den till ytan största insatsen någonsin. I år valdes tre sammanhängande platser vid Vittskövleområdet där åtgärder gjordes på de partier som rensats från stenblock.

Mörrumsån har sedan lång tid haft stor betydelse för människan. Man har använt dess vatten både som kraftproducent och transportväg men även som skafferier. Idag används Mörrumsån som kraftkälla samt för rekreation, naturturism och lustfiske. Även fast många av tidigare aktiviteter sedan länge har avstannat så påverkar de fortfarande livet i och i anknytning till ån i olika omfattning.

En stor del av påverkan är att större sten och block har rensats eller flyttats för att ändra strömmen dit ändamålet krävt. Följden av detta blir att strömmen blir mindre varierad, bottenstrukturer blir packat och finare material spolas i väg, vilket i sin tur medför att artrikedomen minskar. Detta är nu med maskinell hjälp återlagd och återställt.

Jämlikt fiske!

Efter ytterligare en framgångsrik paket- och guidesäsong justeras och breddas nu utbudet i dessa all-inklusive upplevelser till 2019 där de nya paketen inriktade enbart till kvinnor blir en del av det ordinarie programmet. Detta är en riktad satsning för att få fler kvinnor att börja fiska.

Varför är det så få kvinnor som fiskar och varför behöver vi fler kvinnliga fiskare? Det kanske är så enkelt att fiske är en mansdominerad värld som få kvinnor har tillgång till? En värld som många kvinnor vill ha tillgång till. Kvinnor känner sig tyvärr inte välkomna i den världen. De blir ifrågasatta, objektifierade och får utstå patriarkatiska formuleringar både på nätet och i samhället när det gäller kvinnligt fiske.

Kvinnor har lika stor rätt till fiskets fantastiska värld som männen oavsett vilken syn på fisket man har eller vad syftet med fisket är. Hos oss är kvinnor klart underrepresenterade. Kvinnor vill fiska med kvinnor, hitta nya bekantskaper och dela fisket med någon på samma villkor. Precis på samma sätt som män vill.

När vi bestämde oss för att göra en långsiktig satsning att få fler kvinnor att fiska förstod vi tyvärr att kommentarerna skulle komma med plumpa skämt, sexistiska påhopp, ifrågasättande m.m. Vi kommer aldrig att acceptera något av detta utan att reagera.

Nu är det så att de flesta män välkomnar kvinnor i fiskets fantastiska värld. Tyvärr är det den lilla klicken av män som tycker annorlunda som hörs och syns väldigt tydligt. Vi behöver kvinnor för ett jämlikare fiske. Kvinnor vill fiska på samma villkor som män och det vill vi uppmuntra till.

Vi på Mörrums Kronolaxfiske värnar alla människors lika värde och rättigheter. Samhällets sätt att konstruera kön och våra inlärd föreställningar om vad som är manligt och kvinnligt är inget vi vill bidra till. Vi gör inte skillnad.

Återväxten

Mörrums Kronolaxfiske initierade i våras ”Fiskeäventyret Blekinge” som är en upplevelserik fiskeskola för ungdomar på 13-19 år. Där har de lärt sig mer om fiske, träffat nya fiskekompisar och upplevt äventyret. De har hängt med på 4 fisketurer vid Blekinges 4 finaste fiskeanläggningar, fiskat på 4 fiskarter (lax, regnbåge, gädda, abborre) i 4 olika vatten (Mörrums Kronolaxfiske, Harasjömåla Fiskecamp, Eriksberg Hotel & Nature Reserve och Dragsö Camping). Fiskeäventyret Blekinge inkluderar fyra dagslånga fisketurer på ovan nämnda platser, fiskekort och båtar (samt flytvästar) där så krävs, två vuxna guider & instruktörer (Matte & Steffe), lån av all fiskeutrustning (från ABU) och lunch! Detta har varit väldigt uppskattat och platserna till äventyret tog slut på mindre än 48 timmar, vi hade t.o.m. kö-lista.

Vi fortsatte under året med satsningen på just barn och unga genom ”Ungdomsfiskets dag” den 16 augusti. Då fick 40 barn testa på att fiska gratis i Mörrumsån. Vi genomförde dagen med hjälp av ledare och vuxna som hjälpte till med att sätta på drag, visa hur de skulle göra, prova på flugfiske etc. Vi hade utrustning från ABU som de fick låna kostnadsfritt. Det blev en dag då nybörjare och redan fiskebitna ungdomar fick chansen att fiska i laxfiskevattnen de kanske inte annars hade fått tillgång till, en härlig dag som kommer följas upp och utökas till två dagar 2019.

Vi producerade en gemensam filmsatsning på familjesemester i Blekinge där Familjen Elofsson hade tre fullspäckade dagar i Blekinge fyllda av äventyr och upplevelser med Marinmuseum, Barnens Gård, Dragsö Camping & Stugby, Eriksberg Vilt & Natur samt Mörrums Kronolaxfiske. Filmen kommer visas till sommaren 2019.

Produktutveckling

Ett tiotal fiskeupplevelser förpackades och har sålts med framgång under 2018. Årets gäster har kommit med viktig feedback på produkternas utformning och innehåll. Vi har deltagit i Swedish Welcome vilket fungerar som en ”mystery guest” där en för oss främmande person anlitar och bedömer oss utifrån olika kriterier, väldigt värdefullt.

Såväl kursverksamheten som de mer renodlade fiskepaketen har bland annat en viktig funktion i att rekrytera nya blivande stamgäster till Mörrums Kronolaxfiske. Produkternas utformning bidrar till att visa både fisket och Mörrumsån från rätt sida.

Utöver fisket satsas också på outdoorprodukter i vidare bemärkelse. Utmed ån finns den redan etablerade Laxaleden. Mörrum är en hållpunkt på den nya Sydostleden (cykel) och blir ett servicenav utmed den framväxande Arkipelagrutten där man erbjuder kajak-, segel- och turboatsleder i Blekinge skärgård. Paket för vandring, cykling och kajakpaddling håller på att växa fram. Detta arbete har fått namnet Ark 56.

Till såväl fiske- som andra outdoorprodukter kommer nya boendevarianter att adderas, förhoppningsvis inom kort.

Mörrums Kronolaxfiske har valt att fortsätta arbeta med ”Natures´ best”, Ekoturismföreningens certifiering av paketerade naturturistiska upplevelser. Några av de paket som passar föreningens kriterier särskilt bra har valts ut och vittnar om ett hållbarhetsarbete som nu står högt på agendan. Under året har Kronolaxfisket ändrat sin vision från ”Sveriges ledande sportfiskevatten” till ”Hållbara naturupplevelser vid Sveriges vackraste fiskevatten”.

Marknadsföring

På den nationella marknaden, och i viss mån den internationella, använder Mörrums Kronolaxfiske både Facebook och den egna hemsidan (www.morrum.com) som fick ett ansiktslyft i november 2018.

Facebookkanalen är svåröverträffad både vad gäller kostnader och spridning. Eftersom Facebook fungerar för både information och marknadsföring är det ibland en balansgång att inte överutnyttja kanalen till explicit marknadsföring, utan istället sprida positiv information som en typ av indirekt marknadsföring. Berättelser från kursverksamhet, upplevelser och andra betydelsefulla arrangemang och event får ofta stort gensvar från nyfikna besökare och läsare. Instagram används för kortare informationsspridning och bilder.

En förtjänst med Kronolaxfiskets fiskepaket är att en hel rad produkter marknadsförs i samma förpackning, till exempel fiskekort, boende, restaurang, naturen runt ån, Laxens Hus, guiderna, detta sker även på den gemensamma marknadsföringsplattformen för Blekinge; Visit Blekinge (www.visitblekinge.se).

Kompetensutveckling

Mörrums Kronolaxfiske deltog i ett nationellt laxhälsomöte anordnat av Havs- och vattenmyndigheten i Stockholm i september, samt Jordbruksverkets fisketurismkonferens i Näringslivets Hus i början på året.

För att fortsätta kompetensutvecklingen kring östersjölaxens situation har Mörrums Kronolaxfiske vidtagit ytterligare åtgärder.

Under augusti riggade Mörrums Kronolaxfiske ett provtagningslaboratorium där Lennart Balk, professor i biokemi, åter arbetade med provtagning, denna gång på skrubba. Lennart, som är från Stockholms universitet, leder den svenska forskningen på tiaminbrist hos fisk, fågel och musslor. Vi har även haft en extra resurs hos oss i tre månader för att ytterligare fördjupa oss i smoltutvandring och bottenfauna inför den kommande utrivningen av Marieberg, detta i samarbete med Karlstads Universitet och SLU.

Vi tar även årligen in praktikanter i olika åldrar för att på så vis visa upp vår näring och att det faktiskt går att ha vatten och fiske som yrke. Det finns olika vägar att gå för att nå sitt mål med att arbeta med fiske och det finns olika former att arbeta med fiske, guidning, vattenvård, parkskötsel, reception, it och så vidare. Vi vill ge ungdomar chansen att se detta och enklare göra sina val.

Att ha fiske som yrke lyfte vi fram i samarbete med Niklas Kämpargård och Visit Blekinge i artikeln "fiske som yrke" (www.visitblekinge.se/fiske-som-yrke-av-niklas-kampargard).

Svensk Sportfiskehandel

Om Svensk Sportfiskehandel

Branschorganisationen Svensk Sportfiskehandel gick tidigare under namnet SPOFA Spöfiske och bildades år 2000. Våra medlemsföretag består av tillverkare, grossister och importörer av produkter som är väl etablerade på den svenska sportfiskemarknaden. Vi arbetar för att marknaden skall växa, att lönsamheten i hela branschen ska öka och att vi får fler sportfiskare i Sverige. Några av våra huvudfrågor är rekrytering av nya sportfiskare, miljöansvar, svenska nätverk och politisk påverkan.

Ett genomgående tema för vårt arbete är Fisken Först, d.v.s. det viktigaste är att det finns livskraftiga och för sportfisket attraktiva fiskbestånd. Annars minskar fiskeintresset och antalet kunder som vill köpa våra produkter. Svensk Sportfiskehandel yttrar sig därför som remissorgan eller referensgrupp i utredningar som leder till politiska åtgärder för en långsiktigt hållbar fiskeripolitik där sportfisket betraktas som en viktig och värdefull resursutnyttjare.

Vi stöttar och samarbetar även med organisationer och föreningar som har miljön som en viktig del av sin agenda.

Svensk Sportfiskehandel är medlem i EFTTA, The European Fishing Tackle Trade Association. En av EFTTA:s viktigaste uppgifter är att bedriva lobbying mot de europeiska organen. Exempel på frågor vi driver är begränsningar av nätfisket, avskaffande av subventioner för vattenkraften, inrättande av marina reservat och områden med fiskeförbud, förbud mot försäljning av fisk utom för licensierade yrkesfiskare, förbud mot bottentrålfisket, förbud mot drivgarnsfiske efter lax i Östersjön och förstärkning av finansieringen till fiskevård.

Verksamhetsåret 2018

Svensk Sportfiskehandel skulle vilja lyfta två saker som vi är särskilt stolta över att ha bidragit till under 2018. Det första är Sportfiskarnas initiativ Klassdraget som vi har haft förmånen att stötta under ett antal år och det andra är Sportfiskemässan som har funnits sedan i början på 2000-talet.

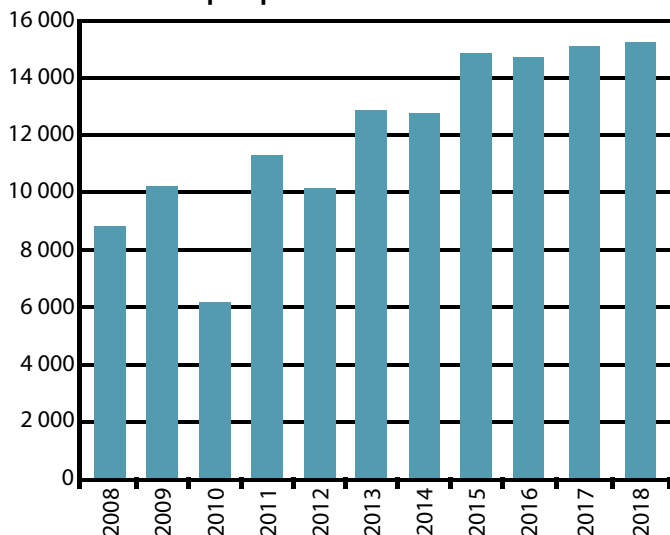
Klassdraget innebär att skolklasser tillsammans med lokala fiskeklubbar kan ansöka om att anordna en gemensam fiskedag. Sportfiskarna skickar då, med stöd från Svensk Sportfiskehandel, ut fiskeutrustning och pedagogiskt material till eleverna. Givetvis får barnen behålla utrustningen efter fiskedagen. Barnen får därmed en chans att odla sitt naturintresse och engagemang för miljön även på längre sikt.

Klassdraget är en stor succé och många skolklasser utnyttjar erfarenheten i en rad andra skolämnen. Bara under 2018 deltog över 600 skolklasser och totalt ca 15 000 barn på denna unika aktivitet. Svensk Sportfiskehandel ser satsningen på Klassdraget som en naturlig del i vårt samhällsengagemang och förhoppningsvis gör det att många barn upptäcker världens roligaste fritidssysselsättning; sportfiske!

Sportfiskemässan startade 2003 på initiativ av Spofa Spöfiske (numera Svensk Sportfiskehandel). Den var tidigare en del av Vildmarksmässan, men man upplevde att sportfisket inte fick den uppmärksamhet som det förtjänade där. Svensk Sportfiskehandel, Sportfiskarna och Sollentuna Expocenter (numera Kista-mässan) startade därför en egen mäsas för att lyfta sportfisket till nya höjder. Utvecklingen har varit gynnsam och såväl besökarantal som antal utställare har ökat stadigt från år till år.

Vid 2018 års mäsas på Stockholmsmässan i Älvsjö, uppgick besökarantalet till 15 513. Mässan är ambulerande och går vartannat år i Stockholm på Stockholmsmässan och vartannat år i Jönköping på Elmia.

Antal besökare på Sportfiskemässan

Mässans framtid ser ljus ut och det är en härlig blandning av stora personligheter som brukar besöka den. Några som särskilt kan nämnas är Stefan "Trumman" Trumstedt, William Moberg Faulds, Martin Falklind, Leif Milling, Markoolio, Rafael Edholm, Adam Alsing, Pernilla Andersson, Dregen, Niklaus Bauer, Claes "Svartzonker" Claesson, Anders "Wolfcreek" Ulvforsen, Jakub Vagner, fiskekonservator Lubbe och Robbo Jonsson.

Målsättningen är att mässan dels ska locka nya nyfikna människor till sportfiskets värld, dels att utgöra ett Mecka för de redan invigda Sportfiskarna.

Här skall finnas allt och lite till!

Sveriges Fiskevattenägareförbund

Om Sveriges Fiskevattenägareförbund

Sveriges Fiskevattenägareförbund är rikstäckande intresseorganisation för landets ägare och förvaltare av enskilda fiskevatten. Vår värdegrund är att ägandet är den bästa förutsättningen för att den begränsade resursen fiskevatten ska nyttjas uthålligt men där ägandet också innebär ett tydligt ansvar. Vi arbetar för en stark äganderätt, för ett ansvarsfullt och engagerat ägande och för att resursen fiskevatten skall öka i värde. Vår kärnverksamhet är näringspolitisk bevakning, service och rådgivning till våra medlemmar.

Sveriges Fiskevattenägareförbund organiserar mycket fiskerinäring. I medlemskåren finns många kust- och insjöfiskare, vattenbrukare och framförallt fisketurismföretagare som bedriver näringsverksamhet med stöd av enskild fiskerätt. Flertalet medlemmar nyttjar sina fiskevatten för livskvalitet, husbehov och sportfiske. Upplåtelser av fiskemöjligheter till allmänhetens fritidsfiske och extern näringsverksamhet är omfattande.

Fiskevattnet är landsbygdsfastigheternas tredje areella resurs efter skogen och odlingsmarken. Fisketurismens potential är mycket stor och starkt kopplad till övrig landsbygdsutveckling. Vår utgångspunkt är en ägardriven utveckling av fisketurismen med fastighetens enskilda fiskevatten som bas och där lokal förankring och nära samverkan med fiskevårdsområden och markägare är självklar. Landets fiskevårdsområden är en nödvändig plattform för hållbar utveckling av fisketurismen och för att erbjuda ett välordnat fritidsfiske. Vi utvecklar fortlöpande modeller som främjar utvecklingen av fisketurism i landets enskilt ägda fiskevatten och som förverkligar visionen om att samtliga fiskevårdsområden skall bedriva sitt lokala förvaltningsarbete utifrån långsiktiga planer.

Verksamhetsåret 2018

Vår medlemskår utgörs idag av 604 fiskevårdsområdesföreningar och samfällighetsföreningar (drygt 100 000 fiskerättsägare), 94 bolag, organisationer och enskilda näringsidkare och 55 kommuner. Förbundet organiserar mycket fiskerinäring, framförallt inom fisketurismen. Omkring 140 medlemmar bedriver egen näringsverksamhet kring fisketurism, ytterligare ca 200 bedriver kombinerad fiske- och landsbygdsturism och drygt 30 medlemmar arrenderar ut sina fiskevatten som underlag för extern näringsverksamhet kring fiske- och landsbygdsturism. Våra föreningsmedlemmar upplåter ett stort antal sjöar och vattendrag till allmänhetens fritidsfiske och har dessutom förankrad samverkan med över 300 externa fisketurismföretag. 329 av våra medlemsföreningar hade vid årsskiftet digital försäljning av fiskekort via vår samarbetspartner iFiske.

Vi producerar kontinuerligt studieböcker, vägledningmaterial och inspirationsskrifter som syftar till att understödja våra medlemmars viktiga förvaltnings- och utvecklingsarbete. Under året har vi producerat en ny vägledningsskrift Åtgärder för aktiv och modern förvaltning i fiskevårdsområdet. Vi har även genomfört en kartläggning av fiskevårdsområdesförening i Jämtland och Östergötland och delat ut vår utmärkelse Årets fiskevårdsområdesförening.

Under 2018 har Sveriges Fiskevattenägareförbund firat 50 års jubileum. Vi har deltagit i ett flertal samråds- och arbetsgrupper, medverkat i dialogmöten samt lämnat ett stort antal remissyttranden. Vår näringspolitiska bevakning berör vattenmiljön, fiskevården och alla grenar av svensk fiskerinäring kopplad till landsbygdsföretagande.

Särskilda frågor som vi drivit och driver är att den gårdsbaserade fisketurismen som ny landsbygdsnäring måste få samma lagstadgade möjlighet till undantag från strandskyddet som traditionell fiskerinäring. Vi arbetar även för att en lokal förvaltningsmodell för kust-, skärgården och i de stora sjöarna inom områden där det idag råder fritt handredskapsfiske ska förverkligas. Fisketurismen som förankrad och uthållig landsbygdsnäring kräver lokal förvaltning, fiskevård och incitament för lokalt engagemang.

Vägledningsskrift – Aktiv och modern förvaltning i fiskevårdsområdet

Bakgrund

Förvaltningsarbetet i landets fiskevårdsområdesföreningar är en grundförutsättning för allmänhetens fritidsfiskemöjligheter och fisketurismens utveckling som landsbygdsnäring.

Föreningarna upplåter inte bara fiskemöjligheter utan investerar också merparten av intäkterna från sin fiskekortsförsäljning i fiskevård och andra åtgärder för att bevara och förbättra fiskbestånden samt för att göra fisket mer tillgängligt.

Det är angeläget att ta fram modern ändamålsenlig vägledning som underlättar och vitaliserar det viktiga lokala förvaltningsarbetet och därmed främjar fiskevården, fritidsfiske och landsbygdsnäringsar såsom fisketurism och småskaligt insjöfiske.

Genomförande

Sveriges Fiskevattenägareförbund har producerat en vägledningsskrift *Aktiv och modern förvaltning i fiskevårdsområdet*. Med utgångspunkt i resultatet från en genomförd kartläggning i Jämtland och Östergötland ger skriften generell vägledning samt förmedlar kunskaper och verktyg för ett aktivt och modernt förvaltningsarbete i fiskevårdsområden över hela landet. I faktatext och reportageform behandlas bland annat behov och åtgärder kring uppdatering av fiskerättsförteckningar, sammanslagning av fiskevårdsområden, ekonomisk administration, förnygring av styrelser, fiskevårdsplanering och digital förvaltning.

Produktionen har medfinansierats av Havs- och vattenmyndigheten genom anslag 1:11 – Åtgärder för havs- och vattenmiljö.

Resultat

Vägledningsskriften *Aktiv och modern förvaltning i fiskevårdsområdet* föreligger i digitalt skick.

Vägledningsskriften finns tillgänglig på Sveriges Fiskevattenägareförbunds webbsida www.vattenagarna.se

Kartläggning av Fvof i Jämtlands och Östergötlands län

Bakgrund

Det har funnits ett starkt behov av att närmare kartlägga verksamheten och statusen hos landets fiskevårdsområden avseende bland annat näringsverksamhet kring fiske, intäkter från upplåtelser, fiskekortspriser, fiskevårds- och förvaltningsarbetet och ålders- och könssammansättning i funktionärsledet. Aktuella data och nyckeltal kring dessa faktorer har saknats.

Sveriges fiskevattenägareförbund och länsstyrelserna i Jämtlands och Östergötlands län har genom föreliggande pilotprojekt, *Kartläggning av fiskevårdsområden i Jämtlands och Östergötlands län*, försökt ge en heltäckande bild av länens fiskevårdsområdesföreningars nuvarande förvaltningsstatus och betydelse för fiskevårdsarbetet, fritidsfiske och landsbygdens fiskerinäringar. Dessutom har studien syftat till att utifrån resultatet av kartläggningen identifiera hinder, behov och angelägna åtgärder som underlag i arbetet med att ge vägledning till en modern förvaltning som underlättar att potentialen hos landsbygdens fiskevatten både inom länen och i landet som helhet nyttjas ännu bättre.

Genomförande

Totalt handlar det om 195 av de 248 fiskevårdsområdesföreningar (79 %) som förvaltar fiskevatten i de båda länen som svarat på en omfattande enkät och fått sina svar kvalitetssäkrade. Svaren omfattar 85 % av den sjöareal och 78 % av de strömsträckor som förvaltas inom fiskevårdsområdena i länen.

Huvudområden som ingått i enkätundersökningen och som behandlas i en färdigställd resultatrapport är fiskevatten och ägarförhållanden, administration och förvaltning, upplåtelse av fiske, näringsverksamhet, fiskevård, fisketillsyn och service, ideella arbetsinsatser och framtida behov och åtgärder.

Projektet har finansierats av Sveriges Fiskevattenägareförbund, Länsstyrelsen i Jämtlands län och länsstyrelsen i Östergötlands län.

Resultat

Kartläggningen har sammanställts i en resultatrapport som är tillgänglig på Sveriges Fiskevattenägareförbunds webbsida www.vattenagarna.se

Årets fiskevårdsområdesförening

Bakgrund

Utmärkelsen Årets Fvof har instiftats av Sveriges Fiskevattenägareförbund. Avsikten är att uppmärksamma det viktiga förvaltningsarbete som utförs av våra fiskevårdsområdesföreningar. Ett förvaltningsarbete som möjliggör upplåtelser av ett välordnat sportfiske till allmänheten och är en nödvändig plattform för hållbar utveckling av fisketurismen och övriga fiskerinäringar på landsbygden.

Fyra kvalitetskriterier

Följande kriterier ligger som grund för bedömningen av årets Fvof:

- *Föreningen bedriver ett modernt, aktivt och uthålligt förvaltnings- och fiskevårdsarbete utifrån en långsiktig och strukturerad fiskevårdsplan.*
- *Föreningen verkar aktivt med att erbjuda en bra service, gott värdskap och god tillgänglighet för olika kategorier fritidsfiskare.*
- *Föreningen arbetar konstruktivt för att främja lokalt förankrad fiske- och landsbygdsturism och utvecklingen av övrig uthållig fiskerelaterad näringsverksamhet i och omkring fiskevårdsområdets fiskevatten.*
- *Föreningen strävar aktivt efter en väl fördelad köns- och ålderssammansättning hos styrelseledamöter och övriga föreningsfunktionärer.*

Årets Fvof 2018

I samband med årets jubileumsstämma delades utmärkelsen Årets Fvof ut för andra gången. Priset delades mellan Nedre Ljungans Fvof och Tuna Östra Fvof i Västernorrlands län. Två föreningar som nyligen fusionerat och sedan några år tillbaka samverkar om varumärket Nedre Ljungans Sportfiske med upplåtelser av både lax- och havsöringsfiske. Man bedriver en modern, långsiktig och aktiv fiskeförvaltning. Förvaltningen har under många år konstruktivt samordnats genom ett gemensamt förvaltningsråd. Man har återställt och restaurerat viktiga lekområden i Ljungan och erbjuder bland annat god service och tillgänglighet, digital fiskekortförsäljning och organiserad fisketillsyn med utbildade fiskevärdar.

SwedenFishing

Om SwedenFishing

Det finns en europamarknad med över 50 miljoner fiskeintresserade. I Sverige fritidsfiskar ca 2 miljoner människor årligen och de spenderar ca 6 miljarder kr på sitt fiske. Mot denna bakgrund bildades 2010 projektet Nationella turistfiskeprojektet med stöd från Landsbygdsprogrammet. 2014 övergick projektet i den ekonomiska föreningen SwedenFishing, vars uppgift är att marknadsföra sina medlemmar som består av fisketurismföretag i hela Sverige.

Vår vision är att *"Sverige ska bli Europas ledande destination inom hållbar fisketurism"*. Föreningens arbete utgår från kärnvärdena *"Hållbar fisketurism, Engagerat värdskap, Kvalitet och Kompetens"*.

SwedenFishing.com, som finns på 11 olika språk, är föreningens primära marknadsföringsverktyg. Här beskrivs fiskedestinationerna Södra, Centrala och Norra Sverige med sökmöjligheter på fiskarter och marknadsföring av våra medlemmars produkter. Medlemmarna beskrivs på de språk de själva väljer med produktuppgifter, bilder, geopositioner, kontaktuppgifter, fiskeupplevelser, fiskevatten, fiskarter, sökmöjligheter till destinationer, vattentyper och fiskarter.

SwedenFishing har ett skräddarsytt gränssnitt för att presentera fiskeupplevelser, vilket de etablerade onlinebokningssystemen inte kan leverera. Det finns möjlighet att koppla på onlinebokning för de medlemmar som önskar, men de flesta besökarna på webbplatsen gör sedan sina bokningsförfrågningar direkt till medlemmen via e-post eller telefon. Medlemmarna betalar en årsavgift till SwedenFishing. Medlemskapet tjänas snabbt in på bl.a. den marknadsföring man får genom webbplatsen och genom att man slipper betala provision vid försäljning via webbplatsen.

Marknadsföring sker också genom deltagande på mässor, initiativ till och planering samt genomförande av visningsresor för press, media och researrangörer. En viktig del i verksamheten är att till medlemmarna sprida den kunskap om olika marknader som byggts upp genom mässdeltaganden och kontakter med researrangörer, besökare och i andra sammanhang.

Verksamhetsåret 2018

Under 2018 har knappt 150 000 unika besökare besökt webbplatsen och genererat ca 900 000 sidvisningar. Ett viktigt måttvärde för att mäta konvertering av köp är antalet nedladdade PDF:er. Konsulter från Google har för SwedenFishings räkning kommit fram till att ca 5 % av de som besökt ett specifikt fisketurismföretag och dessutom laddat ner en PDF-presentation genomför ett köp. Under det senaste året har ca 10 000 PDF-presentationer laddats ner, vilket kan omsättas till ca 500 köp fördelat på webbplatsens 44 fisketurismföretag.

1.	 Tyskland	26,33 %
2.	 Sverige	17,36 %
3.	 Danmark	7,76 %
4.	 Polen	7,14 %
5.	 Nederländerna	6,78 %
6.	 Finland	4,99 %
7.	 Frankrike	2,37 %
8.	 Italien	2,89 %
9.	 Storbritannien	2,80 %
10.	 Schweiz	2,62 %

Under 2018 har besökare från 174 länder besökt SwedenFishing.com. I grafen visas de procentuella talen för de tio länder som webbplatsen haft flest besökare från.

Positionera Sverige som fiskedestination

De största konkurrenterna till Sverige när det gäller fiskeupplevelser är Norge och Danmark. Där satsar staten betydande medel på den nationella marknadsföringen, vilket inte sker i Sverige. SwedenFishing är den organisation som nationellt marknadsför svenska fiskeupplevelser och det sker med medlemmarnas egna privata medel.

Marknadsanalys och rådgivning

Genom de insatser som genomförts under senare år finns ett omfattande material exklusivt för medlemmarna som tydliggör vad marknaden efterfrågar i olika avseenden såsom typer av fiskemetoder, mest efterfrågade arter, olika marknaders logibehov m.m. Under det gångna året har medlemsföretagen fått fortsatt marknadsanpassad rådgivning kring hur man kan presentera och prisätta bokningsbara produkter.

Föreningens kvalitetsplattform – 10 steg till exportmognad

Företaget – Ska inneha F-skattsedel och skötas efter gällande regler och säkerhetsföreskrifter. Kunskap gällande resegaranti och alternativ för att lösa detta när behov finns.

Marknadsföring – Text/bild ska hålla hög standard och kommunicera hållbarhet. Besök från press/media ska prioriteras. Uppdateringar i utbud och prissättning ska kommuniceras omedelbart till aktuella säljkanaler.

Fångstinformation – Betydelsen av fortlöpande fångststatistik och hur den kan användas. Hur bild/film-material från gäster bör samlas in för framtida marknadsföring. Tydliga regler för vattnen på aktuella språk.

Mottagning och service – Företaget ska ha fiskekunnig mottagningsapparat anpassad till informations-behov och språk. Gästen ska mötas med personlig service och ges en första introduktion till anläggningen och området.

Hållbart fiske – Företaget ska arbeta för ett ekologiskt hållbart fiske och med miljötank.

Lokal förankring – Verksamhet och produkter bör ha en god förankring lokalt och nära relation till ev. lokala FVOF. Om möjligt bör varor och tjänster handlas lokalt. En gäst ska aldrig behöva möta ev. lokala konflikter.

Utländska marknaden – Kunskap ska finnas om olika distributionsled/säljkanaler och dess affärs-möjligheter. Vid arrangörssamarbete ska företaget ställa upp för att gynna försäljningen på aktuell marknad.

Produkten – Hög kvalitet och god servicenivå. Löften i marknadsföringen ska hållas. Kännedom om hur produkter prissätts var för sig och i paket. Gästuppföljning önskvärt.

Nätverk – arbeta i nätverk för marknadsföring och ökad försäljning genom affärsmässiga samarbeten.

Bokning och paketering – Enkel och snabb information vid bokningsförfrågan, 12-tim svarstid vid personlig kontakt. Förmåga att hantera utbudet och anpassa till målgrupp/ segment. Kunskap om bokning/betalning via nätet.

Hedesunda Camping – exempel på en medlem

Flertalet medlemmar i SwedenFishing bedriver sin verksamhet inom fiskevårdsområden eller statens vatten. Ett exempel på en sådan medlem är Hedesunda Camping. År 2005 köpte Meindert och Renata som kom från Holland campingen. Då fanns inga stugor på campingen att bo i. Successivt har de byggt upp en liten stugby med en ny stuga var och vartannat år. Idag har de tio stugor. Fyra av dem har dusch och toalett. För de andra finns ett anslutande servicehus med dessa bekvämligheter. Stugorna är byggda i timmer i skandinavisk stil som attraherar den europeiska marknaden. Campingen har tilldelats Årets finaste *gröna* camping utomlands av den holländska turistorganisationen The Royal Dutch Touring Club.

Fisketuristerna har tillgång till ett vidsträckt fiskeområde i Dalälvens största fjärd på gränsen mellan Gästrikland och Uppland. Totalt uppgår fiskevattnen till 130 km². Båt är en absolut förutsättning för fisket och också en viktig inkomstkälla för campingen. Totalt har man 13 båtar, varav 2x Quicksilver 450 med 20HK, 3x Linder 400 med 15HK, 4x Linder 400 med 10HK och 4x Linder 440 med 5HK. Ett genomsnitt för vad gästen får betala för en båt per vecka är 3 500 sek.

Den absolut största inriktningen på gästernas fiske är gädda. När man startade verksamheten hade man restriktioner som var strängare än fiskevårdsområdets. Idag har också fiskevårdsområdet väl anpassade regler med fönsteruttag på gädda.

Gästerna kommer främst från Holland, Österrike, Polen och Tyskland i nämnd ordning. Största bokningstrycket är från slutet av april till början juni och från augusti till in i oktober. De tio stugorna är i princip bokade ett år i förväg. Någon glugg kan möjligen ibland finnas för svenska fiskare som vill komma en helg, men i allt väsentligt handlar det av bl.a. affärsmässiga skäl om veckouthyrning.

På frågan om vad medlemskapet i SwedenFishing har för betydelse säger Meindert att det är viktigt utöver egna kanaler, att man syns på SwedenFishings webbplats som når ut till hela världen. Han konstaterar också att man alltmer får bokningar från Syd- och Mellaneuropa samt andra avlägsna länder som han tror beror på SwedenFishings sajt.

Sveriges fisketurismföretagare

Foto: Robert Hansson

Om Sveriges fisketurismföretagare

Sveriges fisketurismföretagare (SeFF) verkar för en positiv utveckling av svensk fisketurism. Våra medlemmar uppvisar en ekologisk helhetssyn samt erbjuder en god etik och sunda konkurrensförhållanden.

SeFF är en branschorganisation som främjar medlemmarnas intresse genom att utveckla goda relationer till myndigheter, näringsliv och andra organisationer samt media.

SeFF är rådgivande organ för medlemmar och samhälle. Vi tjänar som förhandlingspart och remissinstans i övergripande branschfrågor och arbetar också internationellt inom och utanför EU.

SeFFs medlemmar är främst entreprenörer och organisationer inom fisketurism och vi erbjuder associerat medlemskap för organisationer och föreningar som arbetar med andra former av naturturism.

Foto: Viljami Huhtala

Verksamhetsåret 2018

SeFF jobbar ständigt för att skapa bättre förutsättningar för fisketurismbranschen! Med påverkan på politiker, myndigheter och organisationer driver vi positionerna framåt. Samarbetena och förståelsen mellan olika spelare ökar helt klart, vattenägare, entreprenörer och myndigheter har i slutänden samma mål. Bra fiske, välmående fiskpopulationer, friska vatten och fler lönsamma, hållbara företag som skapar lokal utveckling.

Här är några av de viktiga saker vi jobbat med under året som gått:

- **Nytt samarbetsforum.** Tillsammans med Sportfiskarna och Naturturismföretagen har vi lagt grunden för ett nytt forum för branschsamarbete, ett forum som under året träffats och hittat gemensamma ståndpunkter som vi tillsammans kan driva hårdare än om vi gör det var och en för sig. De medverkande i detta forum är i dagsläget: Fiskevattenägarna, Stiftelsen för Östersjölaxen/Östersjölaxälvar i Samverkan, Svensk Sportfiskehandel, Sportfiskarna, SeFF och Naturturismföretagen.
- **Konferens.** Mer samverkan var temat för den fisketurismkonferens som arrangerades av SeFF, Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket. Konferensen hölls på Näringslivets hus i Stockholm med deltagande av bland andra H.M. Konungen och landsbygdsminister Sven-Erik Bucht. Konferensen förde samman nyckelaktörer som på olika sätt påverkar utvecklingen av en hållbar fisketurism i Sverige. Syftet var att nå en samsyn runt utmaningarna och skapa initiativ till förbättrad samverkan och utveckling.

Andra aktiviteter i urval: Medverkan vid Havs och vattenmyndighetens årliga konferens, ordf. Per Jobs har talat i diverse sammanhang, bl.a. på den egna konferensen i Stockholm, Naturturismens yrkesråd, Länsstyrelser etc., deltagande i Sportfiskemässan.

Uppsala universitet

Foto: Patrik Rönnbäck

Om forskningsprogrammet Naturresurser och hållbar utveckling, Uppsala universitet

Forskningsprogrammet Naturresurser och hållbar utveckling (NRHU) vid Uppsala universitet bildades 2014 och är en strategisk satsning som har verksamhet i både Uppsala och Visby. En av tre ingående forskargrupper fokuserar på fritidsfiske och fisketurism, som är ett prioriterat område under utveckling med pågående rekryteringar av lärare, forskare och doktorander. Forskningen är både tillämpad och tvärvetenskaplig där ingående personal har bakgrund och expertis inom både natur- och samhällsvetenskap. Forskningsprogrammet NRHU ansvarar även för kandidat- och masterutbildning inom miljövetenskap, hållbar utveckling och naturbaserad turism.

Vår forskning inriktas mot förvaltning och värdering av fritidsfiske. En nödvändig förutsättning för att fritidsfiske fortsätter vara en viktig del av svenskt friluftsliv, samhällsekonomi och glesbygdsutveckling är livskraftiga fiskbestånd och en hållbar förvaltning av fisket. Framtidens förvaltning måste baseras på kunskap om hur mycket fisk det finns och hur bestånden förändras, men lika viktigt är kunskap om varför och hur människor fiskar samt hur dom kan bidra till ett hållbart fiske. Kunskap om fritidsfiskares perspektiv på regelverk och förvaltning är centralt för att designa förvaltningssystem som fiskare förstår, accepterar och följer. Ekonomiska värderingsstudier av fritidsfiske och fisketurism kan dels rättfärdiga ekonomiska investeringar i förvaltning och fiskevård och dels påvisa samhällsekonomisk optimering gällande fördelning av fiskresurser mellan olika kategorier av brukare. Forskningsresultaten förväntas bidra till att utveckla rekommendationer för fritidsfiskets framtida förvaltning och därmed säkerställa samhällsekonomiska värden och ekosystemtjänster från kustområden, sjöar och strömmande vatten.

Foto: Patrik Rönnbäck

Verksamhetsåret 2018

Under 2018 slutrapporterades en forskningsstudie (Blicharska & Rönnbäck, 2018. *Fish. Res.* 204: 380 – 389) runt fångster och ekonomisk värdering av havsöringsfiske på Gotland. Studien bestod av fältundersökningar samt enkäter med närmare 500 fritidsfiskare, som delades in i närhet till resurs (från lokalbefolkning till utländska turister) samt redskap (från nätfiske till olika typer av sportfiske). Forskningsresultaten visar att runt 3000 sportfiskare årligen fiskar havsöring på Gotland, varav drygt 80 % är svenska eller utländska fisketurister. Trettio tusen havsöringar fångas årligen inom sportfisket, men endast 4000 öringar behålls och tas hem. Sportfiskare släpper i genomsnitt tillbaka 86 % av fångsten, och hälften av dom intervjuade sportfiskarna släppte tillbaka all fisk. Uttaget av havsöring från husbehovsfiske med nät är i samma storleksordning som sportfisket, fastän antalet sportfiskare är tio gånger högre.

Det ekonomiska värdet per behållen fisk är högst inom flugfisket med i genomsnitt 18 tusen kronor, och lägst inom nätfisket med 700 kronor per havsöring. Fisketurister har drygt tre gånger så stora utgifter som lokala sportfiskare per behållen fisk. Den totala omsättningen inom gotländskt sportfiske efter havsöring är runt 40 miljoner kronor per år, exklusive en ytterligare betalningsvilja på 10 miljoner kronor. En klar majoritet av sportfiskare är positiva (85-100 % för olika grupper) till införandet av en fiskeavgift längs gotländska kuster, medan endast 1/3 av nätfiskare är positiva. Den genomsnittliga betalningsviljan för en fiskeavgift är 600 kr per år. Fastän dessa ekonomiska värderingar endast gäller för en enda fiskart i en svensk region, så belyser detta den ekonomiska omsättningen och potentialen i sportfiske och fisketurism samt behoven av god förvaltning och hög kvalitet på fiskebestånd och upplevelseturism.

Under 2018 har även catch-and-release (C&R) inom sportfiske efter havsöring runt Gotlands kuster undersökts. Enkätstudier och deltagande fältobservationer har bland annat undersökt sportfiskares kunskap om "best practices", motivering för C&R och hantering av fisk vid C&R. Vidare så har en stor enkätundersökning med drygt 3000 medlemmar inom Sportfiskarna genomförts 2018 för att analysera vilka faktorer som styr attityder och preferenser till fångstrapportering. Resultaten avrapporteras under 2019.

Östersjöaxälvar i Samverkan

Om Östersjölaxälvar i Samverkan

Östersjölaxälvar i Samverkan (ÖIS) är en ideell organisation som verkar för livskraftiga vilda lax- och öringbestånd. Starka och livskraftiga bestånd kan i sin tur skapa förutsättningar till arbetstillfällen i havet, längs våra kuster och i de ofta glest befolkade älvdalarna och därmed en möjlighet för människor att bo och leva här.

ÖIS bildades 2010 som ett nätverk mellan älvarnas förvaltningsorganisationer. Hösten 2013 blev ÖIS en ideell förening och har sedan dess fungerat som fullvärdig remissinstans och samarbetspartner för berörda myndigheter. Förvaltningsorganisationerna som är våra medlemmar företräder i sin tur över 12 000 fiske- och rättsägare från Mörrumsån i söder till Lainioälven i norr. ÖIS har ett nära samarbete med tidskrifter, företag och organisationer inom sportfiske, fisketurism och miljö. Vårt mål på sikt är att vara verksamma i hela Östersjöregionen.

Vi anser att fisket i älvarna och i havet ska förvaltas utifrån beståndsspecifika mål för respektive vattendrag och mot bakgrund av målen i den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) och HELCOM. Vi anser också att fiskeresursen ska förvaltas och nyttjas på sådant sätt att dess samhällsekonomiska värde maximeras. Då främjas utvecklingen av sportfisketurism i älvar och hav och sportfiskets rekreativvärde ökar.

Under 2014 tilldelades ÖIS 680 000 kronor av Swedbank. Pengarna kom från bankens sparprodukt "Sverige Etik Östersjölaxen" och motiveringen lød; *"För deras enträgna, praktiska och väldigt framgångsrika arbete med dels utköpsmetodiken av fasta kustfischen, men även deras energiska dialog mot näringsliv, beslutsfattare och allmänhet. De verkar även som en enande kraft inom laxfrågan, vilket lett och leder till konkreta resultat."*

Med hjälp av denna gåva instiftade ÖIS i samarbete med bl.a. SLU, Sportfiskarna och Världsnaturfonden den oberoende Stiftelsen för Östersjölaxen. Stiftelsen syftar till att främja en långsiktigt hållbar förvaltning av vilda lax- och öringbestånd i Östersjön genom att ekonomiskt stötta organisationer som arbetar med fiskeförvaltning och fiskevård i Östersjön och dess vattendrag och forskningsprojekt eller andra åtgärder som stärker de vilda lax- och öringbestånden (läs mer under Stiftelsen för Östersjölaxen).

Verksamhetsåret 2018

Under 2018 har Östersjölaxälvar i Samverkan aktivt arbetat med att påverka lax- och öringförvaltningen såväl nationellt som internationellt genom skrivelser och uppvaktningar av beslutsfattare. ÖiS har besökt flera av medlemsorganisationerna och medverka i olika arbetsgrupper om den framtida förvaltningen och utmaningarna för Östersjöloxen; ett arbete som fortgått allt sedan ÖiS bildades.

Älvarnas förvaltningsorganisationer har tillsammans med representanter från ÖiS, genom arrenden, avtal eller uppköp av fiskerätter, arbetat aktivt med att begränsa uttaget av lax och öring i det kustnära fisket i anslutning till sina respektive vildlaxälvar. Syftet har varit att begränsa uttaget på specifika vilda bestånd längs Östersjökusten och arbetet har, tillsammans med minskande kvoter, gett omedelbara resultat med ökade uppgångar i många av våra älvar. Arbetet har finansierats med fiskekortsintäkter från berörda förvaltningsorganisationer och med stöd från Stiftelsen för Östersjöloxen.

Östersjölaxälvar i Samverkan har under året deltagit i arbetsgrupper tillsammans med bl.a. kraftbolagen. Åbyälven, Rickleån, Testeboån och Emån är några exempel på älvar med problem orsakade av vattenkraft där Östersjölaxälvar i Samverkan har engagerat sig.

ÖiS är med i det internationella nätverket Waterkeeper Alliance. Här finns det idag över 300 organisationer från jordens alla hörn. Under 2017 fick vi stöd från Waterkeeper Alliance för vårt arbete. Detta har möjliggjort ett för organisationen mer professionellt arbete med möjlighet till resor, medlemskontakter, uppvaktningar och medverkande på olika seminarier.

Ett välbesökt kvällsevenemang på Fiskefesten i Skellefteå som arrangerades av Östersjölaxälvar i samverkan.

Den 21 april anordnade Skellefteå kommun tillsammans med Länsstyrelsen i Västerbotten Fiskefesten. Det var workshops, föredrag, seminarier, tävlingar, demohörna, skaparverkstad, aktiviteter, mässa, café/mat m.m. På plats var kända sportfiskeprofiler, betesbyggare, flugbindare, naturvårdare, tjänstepersoner, föreningar, organisationer och företag.

På kvällen höll Östersjölaxälvar i samverkan i arrangemanget med en Fiskepub och en Fiskefilmfestival. Mellan mat och filmvisningar så informerade vi deltagarna om organisationen och vårt arbete. Arrangemanget blev välbesökt och mycket lyckat.

En film hur man på bästa sätt ska hantera en fisk som ska återutsättas har efterfrågats av många av älvarnas förvaltningsorganisationer. Ted Logardt har för Östersjölaxälvar i samverkan tagit fram just en sådan film som på ett pedagogiskt sätt steg för steg visar hur du maximerar fiskens chanser att klara en återutsättning.

Sammanställning av laxåret i de vilda Östersjölaxälvarna 2018

Representanter från medlemsälvarnas förvaltningsorganisationer, berörda kommuner samt Länsstyrelser har bidragit med information, så att Östersjölaxälvar i Samverkan har kunnat sammanställa fiskeåret 2018, i Östersjölaxälvarna med vilda laxbestånd.

En enkel sammanfattning av fiskeåret i de enskilda älvarna, fångster, uttag, fisketryck, uppvandring, elfisken och sjukdomsläget.

Tillgänglig kunskap om fisket i älvarna som samlats in ger en klar bild vilken data som saknas så att kunskapsunderlaget över tid kan förbättras. Kunskapsunderlaget från älvarna är en förutsättning i arbetet mot en mer beståndsspecifik förvaltning.

Informationen från respektive älv är baserat på den informationen som har funnits att tillgå, därmed inte sagt att den är komplett. Men detta bör ändå kunna ge oss en fingervisning på hur laxåret 2018 var.

Lars Munk med en fantastisk Torneälvslax. Foto: Ted Logardt

Framtidens laxförvaltning

Det är mycket som händer nu. Med hårdare restriktioner och begränsningar för det kommersiella fisket och även trollingfisket vad gällande uttag av vildfisk så har det äntligen börjat komma tillbaka fler laxar till våra älvar.

Nu ligger ”bollen” hos oss sportfiskare och förvaltningsorganisationerna i älvarna. Vi måste vara beredda att ta ansvar för de laxar som kommer tillbaka till våra vatten.

Varje lax- och öringförande vatten ska ha beståndsspecifika mål och fisket ska regleras därefter. Därför finns det ett stort behov av enhetliga fiskebestämmelser i respektive älv, en fungerande fisketillsyn och en väl fungerande fångstrapportering.

Samtliga svenska vildlaxälvar är idag helt eller delvis medlemmar i Östersjölaxälvar i samverkan. Vi har även ett flertal potentiella laxälvar som medlemmar. Under de senaste åren har ett otroligt värdefullt nätverk vuxit fram och goda kontakter har etablerats mellan de anslutna älvarna.

Resultaten av projektet skapar goda förutsättningar för att även inkludera andra Östersjöländer med syfte att nå en hållbar förvaltning av Östersjölaxens alla lek- och uppväxtområden.

I föreningen kommer vi, med kraft, att fortsätta vårt arbete för en långsiktigt hållbar förvaltning av våra lax- och havsöringsbestånd så att denna resurs kan nyttjas och bidra till utvecklingen kring dessa älvdalar.

En östersjölax återutsätts. Foto: Ted Logardt

5 Avslutande ord

Jordbruksverket vill tacka alla som har medverkat i framtagandet av denna rapport. Inte minst vill vi tacka er som har bidragit med verksamhetsbeskrivningar och goda exempel från era egna organisationer. Utan ert engagemang hade det inte blivit någon rapport.

Vår förhoppning är att vi kommer ha ett fortsatt gott samarbete med alla som på olika sätt bidrar till utvecklingen av svenskt fritidsfiske och fisketurism.

Foto: Jens Persson

Jordbruksverket
551 82 Jönköping
Tfn 036-15 50 00 (vx)
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se
www.jordbruksverket.se

ISSN 1102-3007 • ISRN SJV-R-19/10-SE • RA19:10

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden